

ES PEDRIS LLARG

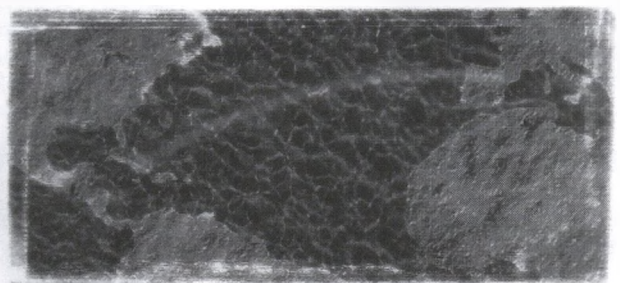
Núm. 50
Desembre
1999

Revista Municipal d'Informació i Cultura

BEGUR/ESCLANYÀ

LLUÍS COSTA

L'illa dels somnis

L'EMIGRACIÓ DE BEGUR A CUBA AL SEGLE XIX

El rector de la Universitat de Girona, Josep M. Nadal, presenta el llibre a Girona.

Es presenta a Begur i a Girona

L'illa dels somnis.

L'emigració de Begur a Cuba al segle XIX.

Revista Municipal d'Informació i Cultura

Núm. 50
Desembre 1999

Edició:

Ajuntament de Begur

Redacció:

Arxiu Històric Municipal
Bonaventura Carreras, 11
17255 Begur
Telèfon: 972 62 43 05
E-mail: llcosta@teletel.es

Col·laboració:

Diputació de Girona

Impressió:

Impremta Palé, SAL
Clavé, 35 - Palafrugell

Dipòsit legal:

Gi - 802 - 1987

Els conceptes i les opinions sostinguts en els articles signats que apareixen en **ES PEDRÍS LLARG** no representen necessàriament l'opinió d'aquesta revista.

Recordem que les pàgines d'**ES PEDRÍS LLARG** són obertes a tothom. Qualsevol persona que vulgui emetre llur opinió o col·laborar en la revista ha de lliurar els originals a la Redacció, fent-hi constar les seves dades personals i el seu telèfon, sense que això suposi cap compromís de publicació dels articles que no s'hagin sol·licitat expressament.

Alcaldia

Alguns objectius municipals

La tasca principal d'un Ajuntament és treballar perquè el municipi millori en totes les vessants (infraestructures, serveis, benestar...) i vetllar perquè el tracte que

reben els ciutadans sigui just, respectuós i igual per a tothom. Aquests són dos objectius bàsics de la institució que presideixo, i en aquests i en d'altres centrem la màxima dedicació per tal d'aconseguir que les millores en el municipi siguin notòries dia a dia.

Al marge de les millores que s'estan portant a terme en tot el municipi vull destacar-ne dues de concretes que es posaran en marxa l'any vinent i que considero prou importants com per informar-vos en ara:

- Aconseguir l'objectiu que tothom pagui la mateixa taxa d'escombraries. Aquesta taxa serà de 12.000 PTA anuals, fraccionades en quatre terminis de 3.000 PTA cadascun que es cobraran a través del rebut trimestral de l'aigua. Es mantindrà, com s'estava fent, el 50% de bonificació per a persones jubilades amb un mínim de recursos.

Aquesta és una vella reivindicació del grup municipal de CiU que finalment serà realitat després d'un ajust gradual durant els darrers quatre anys.

- Identificar de manera correcta i lògica els edificis (cases, comerços...). Per tal d'aconseguir aquest objectiu, que d'altra banda és primordial i necessari, l'Ajuntament posarà a

disposició de tots els begurencs, de forma gratuïta, una rajola amb el número corresponent del seu habitatge. S'ha aprovat una mínima normativa referent a la seva col·locació (feina que anirà a càrrec del propietari), que es lliurarà juntament amb la rajola.

Entenem que aquesta actuació solucionarà els actuals problemes del repartiment del correu i d'identificació dels domicilis en tots els sentits (altes a companyies de serveis com ara electricitat o telefonia, adreça en documents oficials, etc.). Demano que aquesta iniciativa, perquè pugui ser plenament efectiva, rebi el recolzament dels begurencs i que col·laboreu en tot allò que estigui a les vostres mans: col·locació de la rajola a la façana, comunicació de la nova adreça a les companyies de serveis, a les entitats bancàries, etc.

Arribem al final d'un any econòmicament força bo. El meu desig és que entrem a l'any vinent de la mateixa manera i que aquest tan futurista any 2000 millori tot allò que a nivell personal de cadascú sigui millorable. Que no manqui feina a tots els que tenim ganes de treballar i que la salut s'ensenyoreixi de totes les llars de Begur.

Que passeu unes entranyables Festes i entreu amb bon peu a l'any vinent.

Felicitats,

CARLES ARNAU I FERRER
Alcalde

ATENCIÓ AL PÚBLIC DE L'ALCALDIA I REGIDORIES

Alcaldia: **Carles Arnau**
Governació/Hisenda/Comerç
De dilluns a divendres, matins de 9 a 2.

1r tinent d'alcalde: **Joan Català**
President del Consell Municipal d'Esclanyà
Urbanisme/Obres i Serveis

Matins: dilluns i dimecres, de 2/4 de 10 a 2/4 d'1
dimarts i dijous, de 10 a 2
dissabtes, de 10 a 1

Tardes: dimarts, de 4 a 6
dimecres, de 6 a 8 (Esclanyà)

2n tinent d'alcalde: **Francisco Vadillo**
Esports/Festes/Ràdio/Cinema
Dimarts tarda, de 6 a 2/4 de 8

3a tinent d'alcalde: **Neus Artiga**
Cultura/Joventut
Dilluns matí, d'11 a 1

Regidoria de Sanitat, Serveis Socials i Gent Gran
Montserrat Corredor
Dimarts tarda, de 6 a 2/4 de 8
Dijous tarda, de 3 a 5 (Esclanyà)

Regidoria de Turisme
Gemma Amiel
Dimarts tarda, de 5 a 7

Regidoria d'Ensenyament
Rosa Pérez
Dissabte matí, de 10 a 12
(Visites concertades)

Regidoria de Medi Ambient i Platges
Joan Garcia
Dilluns matí, de 12 a 1

Regidoria d'Activitats d'Esclanyà
Maria D. Torrent
Dijous tarda, de 5 a 7 (Esclanyà)

Nota: Es recomana concertar l'hora de visita amb antelació.

Seguretat

POLICIA LOCAL 62 42 00
62 34 78

**MOSSOS
D'ESQUADRA** 088

**INFORMACIÓ
GENERAL** 112
(Àmbit tot Catalunya)

Extracte d'acords

Comissió de Govern 10/08/99

- S'encarrega a l'arquitecta municipal la redacció del projecte de construcció de la Sala Polivalent d'Esclanyà.

Ple 31/08/99

- Es dona compte de la renúncia al càrrec de regidor de Santiago López Tabernero pel grup municipal PSC-PMC. Es demana a la junta electoral l'expedició de la credencial del candidat següent per ordre de col·locació a la candidatura (Mònica Martínez Carrió).

- S'aprova per unanimitat un expedient de modificació de crèdits que incorpora una partida pressupostària per portar a terme la 2a fase de millores a la Casa de la Vila.

- S'aprova per majoria el Compte General del 1998, amb un resultat pressupostari positiu de 53 milions i un romanent positiu de tresoreria (superàvit) de 35 milions de ptes.

Comissió de Govern 14/09/99

- S'acorda contractar l'empresa Contruuccions Lofra per a la reforma i ampliació de la vorera de l'avinguda Onze de Setembre (pressupost de 2.720.802 ptes.).

Comissió de Govern 26/10/99

- S'acorda adjudicar el concurs per a la cessió d'ús del Bar Centre Polivalent d'Esclanyà a Esther Anglarill Rodríguez.

Ple 26/10/99

- Pren possessió de regidora Mònica Martínez Carrió (PSC-PMC).

- S'adjudica a l'empresa Fusté SA el contracte per a l'execució de les obres de pavimentació asfàltica de la urbanització La Borna (15.370.000 ptes.).

Comissió de Govern 31/10/99

- S'aprova inicialment l'Estudi de Detall del Paratge de Sant Ramon i la seva exposició al públic.

Comissió de Govern 9/11/99

- Es contracta l'empresa Ramírez-Barba SL per realitzar les obres de condicionament del carrer de l'Illa Blanca de Fornells (pressupost de 4.937.404 ptes.).

Pressupost municipal per a l'any 2000

Un cop renovada àmpliament la confiança de les begurenques i els begurencs envers un nou equip de govern de Convergència i Unió, s'ha proposat i aprovat un pressupost per a l'any vinent que manté fidelment la filosofia del darrer mandat quant a la gestió econòmica municipal. Aquesta gestió està centrada en quatre eixos principals:

1. Control estricte de la despesa. Tota la despesa passa per partides pressupostàries a fi i efecte de saber en

tot moment la dinàmica i evolució de qualsevol tipus de dispendi.

2. Realisme en la previsió d'ingressos. Aquest realisme fa tocar de peus a terra, evita estirar més el braç que la màniga i permet controlar tant com sigui possible la càrrega impositiva que el contribuent es veu obligat a pagar.

3. Inversions els primers anys de mandat. Els ciutadans escullen els seus governants per tal que treballin durant quatre anys, i no pas perquè a darrera hora s'hagi de fer tot a corre-

cuïta (les presses sovint són males conselleres).

4. Baix endeutament. Ha estat i continua estant la nostra idea no fer ús abusiu de la possibilitat d'endeutament que té l'Ajuntament de Begur. Cal treballar a fons en l'obtenció de subvencions d'altres administracions per al finançament de les inversions necessàries, i així evitar l'increment de la càrrega financera que més aviat o més tard repercutiria, amb tota seguretat, en la butxaca del contribuent.

Pressupost exercici 2000			
Despeses		Ingressos	
Cap.	Descripció	Cap.	Descripció
	Import		Import
1	Despeses de personal	1	Impostos directes
	254.185.004		368.000.000
2	Despeses en béns corrents i serveis	2	Impostos indirectes
	276.200.000		11.500.000
3	Despeses financeres	3	Taxes i altres ingressos
	15.556.135		235.501.000
4	Transferències corrents	4	Transferències corrents
	24.912.500		84.000.000
6	Inversions reals	5	Ingressos patrimonials
	163.969.694		1.400.000
7	Transferències de capital	6	Alienació d'inversions reals
	0		0
8	Actius financers	7	Transferències de capital
	0		0
9	Passius financers	8	Actius financers
	50.577.667		0
		9	Passius financers
			85.000.000
Total	785.401.000	Total	785.401.000

Cal destacar com a principals novetats per a l'any vinent les següents:

- El coeficient d'IBI (contribució urbana) passa del 0,59 al 0,63.

Aquest increment del 7% està motivat per dues raons:

1. Assumir les contínues baixes d'ingrés en IBI motivades per la reparació d'errors en l'aplicació de la ponència de valors cadastrals del 1995.

2. Iniciar un procés d'inversió directa en les urbanitzacions a fi i efecte d'intentar capgirar el procés imparable de

degradació dels serveis urbanístics de les nostres urbanitzacions.

- La taxa de recollida d'escombraries es pagarà conjuntament amb el rebut trimestral d'aigua (3.000 ptes./rebut - 12.000 ptes./any).

- L'empresa municipal Bemusesa queda inactiva, de manera que tota l'activitat i despesa municipal passa per l'estrict control de les partides pressupostàries de la corporació.

- Inversions per un valor de 164 milions (50% a crèdit).

Principals inversions:

- Remodelació de la plaça Forgas.
- Actuacions als carrers Campo, Sant Pere i Sant Antoni.

- Millores al Casino (prèvia negociació amb la Parròquia i el Bisbat de Girona).

- Sala Polivalent d'Esclanyà.
- Millores en els serveis urbanístics de les urbanitzacions.

Regidoria d'Hisenda

Millores al municipi

Acabament de les obres del carrer de Son Pujol.

Asfaltatge de la urbanització de La Borna.

Ampliació de la vorera de l'avinguda Onze de Setembre.

Registre civil

Naixements en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01-07-1999 i el 30-09-1999 (3r trimestre)

Data	Nounat/da	Fill de:	
01-07-1999	Jordi ABELLA LANUZA	Genaro T. Abella	Ailyn Lanuza
01-07-1999	Ivan ESTEPA ROSILLO	Manuel Estepa Rosa	M. Carmen Rosillo Fernández
01-08-1999	Saad JILALI	Abderrahim Jilali	Sakina Satt
10-08-1999	Adrià GONZÁLEZ GARCÍA	José González Cruz	Encarnación García Garrido
19-08-1999	Khadija BENALI	Alí Benalí	Khaddouj El Khatib
15-09-1999	Joel RIBERA RODRÍGUEZ	Enric Ribera Fontanillas	Elena Rodríguez Huertas
29-09-1999	Luis LAGO PLAJA	Antonio Lago Blanco	Lourdes Plaja Moreno

Casaments celebrats en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01-07-1999 i el 30-09-1999 (3r trimestre)

Nom del nuvi	Nom de la núvia	Data celebració casament
Víctor CLIMENT BOYA	Meritxell GISPERT GIRBAU	09-07-1999
Alexis STAVRAKY	Carolina SARRA GARZÓN	24-07-1999
Leonard SCHIPPER	Eva PÉREZ UROZ	10-09-1999
Lluís MARQUÉS SERRAT	Maria Teresa SELVA HUERTAS	11-09-1999
David GARCÍA ROMERA	Verònica DURAN MANZANO	11-09-1999
Juan Enrique VIDAL LOP	Rosa Maria COBO APARICI	18-09-1999
Jordi COLOMEDA FOLGADO	Maria Carmen BRAVO ALTIERI	19-09-1999
Javier FERNÁNDEZ MONGE	Sara HUERTAS ANGORRILLA	26-09-1999

Defuncions i enterraments en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01-07-1999 i el 30-09-1999 (3r trimestre)

Nom	Data	Municipi de l'òbit
Blas GIL FERNÁNDEZ	23-02-1999	Barcelona
Charles Alfred WELHAM	01-07-1999	Begur
Francisco RODRÍGUEZ TORRES	03-07-1999	Palafrugell
Clara FIAUX	03-07-1999	Begur
Ambrosio MARTÍNEZ MARIN	20-07-1999	Palafrugell
Pedro SÁNCHEZ QUESADA	29-07-1999	Palamós
Antonia BELMONTE AZNAR	07-08-1999	Barcelona
Henry Léon Eugène CHERRUY	15-08-1999	Begur
Miguel GARCÍA MORENO	24-08-1999	Esclanyà-Begur
Eduardo FATJÓ PARELLADA	05-09-1999	Torroella
Pedro VILÀ BRUGUERA	07-09-1999	Girona
Fernando VISSA CATEURA	15-09-1999	Palamós
Teresa NEGRA SERRA	22-09-1999	Castell-Platja d'Aro

La regidoria de Medi Ambient informa

Benvolguts begurencs,

En el decurs de la temporada d'estiu d'enguany s'han millorat els resultats de les valoracions que el departament de Medi Ambient fa de les nostres platges (valoració mitjana de 4,43 sobre un màxim de 5). En la mesura de les nostres possibilitats procurarem mantenir i millorar per als propers anys el resultat qualitatiu de la nostra oferta de platja.

També voldria demanar-vos la vostra col·laboració en el servei de recollida selectiva d'escombraries, per tal d'assolir el màxim reciclatge possible de materials com vidre, plàstic, llau-nes, piles i paper tot utilitzant de manera habitual els diferents contenidors col·locats per tot el municipi.

Deixalleria Municipal

C/ Sa Roda. Zona Industrial Les Arenes

Horari: de dilluns a divendres (excepte festius)

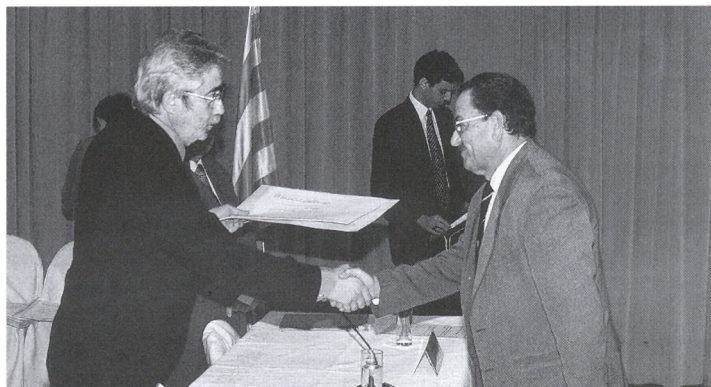
matí: de 9 h a 13 h

tarda: de 14,30 h a 18,30 h

dissabtes: de 9 h a 13 h

S'hi poden portar tota mena de deixalles, andròmines i residus: paper, cartró, mobles, fustes, electrodomèstics, ferralla, etc., excepte residus orgànics.

Col·laboreu a mantenir l'entorn net fent ús de l'abocador.
Gràcies.

Entrega de diplomes de Qualitat de Platges.

De ben segur que si tots hi col·laborem aconseguirem ser un poble turístic capdavanter en el respecte al medi ambient, i aquest resultat ens farà estar satisfets i orgullosos de la nostra vila.

Gràcies per endavant per la vostra col·laboració.

JOAN GARCIA
Regidor de Medi Ambient

Nova numeració dels edificis dels carrers Identificació dels edificis

És ben sabut que la numeració dels edificis i cases dels carrers de Begur no s'ajusta ni a la lògica ni a la normativa actualment vigent. Per tal de solucionar aquest problema l'Ajuntament de Begur ha adquirit plaques/rajoles de ceràmica on hi ha gravats els números que han d'identificar els edificis, i les lliurarà gratuïtament als propietaris o llogaters dels edificis.

Per tant, l'Ajuntament

Demana que cada propietari o llogater col·loqui a la seva façana, abans del 31-03-1999, el número identificatiu que li assignarà i lliurarà l'Ajuntament.

Com i quan fer-ho

- Cal passar per la secretaria de l'Ajuntament de Begur per verificar el número correcte i recollir un imprès que caldrà entregar al despatx de la Policia Local.

- Anar al despatx de la Policia Local a recollir, gratuïtament, la rajola corresponent.
- Col·locar la rajola a la façana.
- A partir del 10 de gener del 2000.

Homenatge a la guàrdia urbana

El dia 1 d'octubre i d'acord amb una tradició que ve de ja fa uns quants anys, l'associació d'Amics i Veïns de Sa Tuna va oferir un homenatge a la Guàrdia Urbana de Begur. De ben segur la paraula és massa seriosa i protocol·lària per expressar el que va ser, com cada any, un amistós i divertit sopar en el qual els comensals varen ser uns quants veïns de Sa Tuna, la majoria dels membres de la Guàrdia Urbana de Begur i, com a caps de taula, l'alcalde, Carles Arnau, i el president de l'Associació, Josep Güell.

El sopar en si no mereixeria ser objecte de cap nota en *Es Pedris Llarg* ni enlloc. Cada nit es fan moltíssims sopars en què la gent que hi participa s'ho passa d'allò més bé i, lògicament, no

se'n fa cap ressenya. Però aquest tenia la particularitat que estava convocat per agrair a la Policia Municipal la tasca feta durant l'any, i en especial a l'estiu. I creiem que per això sí que es mereix una nota a la nostra revista.

Per cloure la festa es van fer els inevitables parlaments. Josep Güell, president de l'Associació d'Amics i Veïns de Sa Tuna, va agrair formalment a la Guàrdia Urbana la tasca feta, i es va mostrar reconegut amb l'alcalde tant per la seva assistència a l'acte com per la bona disposició que sempre ha palesat per resoldre des de l'Ajuntament els problemes que l'Associació ha plantejat. També es van aprofitar els parlaments per anunciar la creació del Club Marítim de Sa Tuna i

Aiguafreda, que es proposa millorar els serveis a la cala i oferir-ne de nous, a més d'impulsar els esports relacionats amb el mar.

Per la seva part, el batlle va agrair en nom de la Guàrdia Urbana aquest homenatge anual que ofereix l'Associació i va destacar la col·laboració entre l'Ajuntament i l'Associació per a la millora constant de Sa Tuna. Finalment, va expressar la seva confiança de poder portar a terme les obres projectades a la cala i el seu entorn durant aquesta legislatura.

Superades les proves dels parlaments, els assistents vàrem desitjar-nos bon profit després de l'excel·lent sopar que ens havíem pres. I a fe que ens va aprofitar a tots. Fins l'any que ve.

Promoció de 21 habitatges de protecció oficial C/ Font de Baix

Informació i recollida de sol·licituds:

Dies: Del 22 de novembre al 22 de desembre de 1999, ambdós inclosos.

Lloc: Ajuntament de Begur (Isabel Bruguera)

Horari: De 9 h a 2 h

- Tots els interessats poden recollir les sol·licituds a les oficines de l'Ajuntament de Begur.

- En presentar la sol·licitud haureu d'acompanyar la documentació que consta al revers de l'imprès, i recordeu que la fotocòpia compulsada de l'imprès de la declaració de renda dels membres de la unitat familiar majors

d'edat s'ha de presentar necessàriament.

- És motiu d'exclusió el fet de no aportar la documentació o algun document requerit que sigui determinant per acreditar el compliment dels requisits legals per accedir a un habitatge de protecció oficial. Així mateix, la puntuació definitiva només reflectirà les circumstàncies al·legades que quedin suficientment acreditades documentalment, en temps i forma.

Requisits per accedir als habitatges

- Estar empadronat al municipi de Begur. També podran sol·licitar habitatge els antics residents que van haver

d'abandonar el municipi per raons laborals o de manca d'habitatge.

- No ser titular d'un altre habitatge de protecció oficial o promoció pública arreu.

- No ser titular d'un habitatge lliure o solar susceptible de ser urbanitzat a la comarca del Baix Empordà.

- Destinar l'habitatge que s'adjudiqui a residència habitual i permanent.

- Acreditar uns ingressos familiars propis superiors a 1.200.000 pessetes i iguals o inferiors a 5,5 milions de pessetes ponderats. L'adjudicació quedarà condicionada a la subrogació de la hipoteca per part de l'entitat de crèdit.

El Servei Comarcal de Català del Baix Empordà és a la vostra disposició

El Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) desenvolupa les seves activitats de difusió i promoció de la llengua catalana a través de la xarxa de centres de normalització lingüística distribuïts per tot el territori. El Centre de Normalització Lingüística de Girona engloba els serveis i les oficines de català de les comarques gironines. A la nostra comarca hi ha sis serveis (SC) i oficines de català (OC): OC de la Bisbal d'Empordà, OC de Calonge, OC de Palafrugell, OC de Palamós, OC de Torroella de Montgrí i SC del Baix Empordà. Cada oficina de català atén la població del seu municipi, i el Servei Comarcal de Català del Baix Empordà

s'encarrega dels municipis que no en tenen. Els usuaris que pertanyen al terme municipal de Begur es poden adreçar a aquest servei, que es troba ubicat al Consell Comarcal del Baix Empordà, a la Bisbal.

Així doncs, posem a la vostra disposició, de dilluns a divendres i de 8 h a 15 h, un servei gratuït de revisió de textos breus i de consultes lingüístiques. També us facilitem la informació que us calgui relacionada amb la llengua catalana (cursos de català a la comarca, convocatòries dels exàmens de la Junta Permanent de Català...).

Per tal que us puguem atendre per telèfon, fax, correu electrònic o perso-

nalment, cal que tingueu en compte les següents dades:

Servei Comarcal de Català del Baix Empordà

C/ dels Tarongers, 12 (Can Salamó)

Tel. 972 64 23 10

Fax 972 64 10 03

A/e: scc.baix.emporda@ddgi.es

Fins ben aviat!

Activitats a Esclanyà

A l'envelat del Centre Polivalent es va celebrar la Diada de l'Onze de Setembre, amb un gran èxit d'assistència. L'acte va

consistir en un dinar popular (mongetes amb botifarra i llom) i un concert de música a càrrec d'Empordà Fusió.

El racó dels contes a la biblioteca Salvador Raurich

"Hi havia una vegada...", "Temps era temps...". Així han començat molts dels contes que ens han explicat els components del grup de teatre El Galliner dins d'una campanya organitzada per la Diputació de Girona i destinada a la dinamització de les biblioteques i a la promoció de la lectura infantil.

Aquesta campanya, que ens ha amenitzat les tardes dels divendres des de principi d'octubre fins al 17 de desembre, ha transportat els nostres fills al món dels personatges imaginaris.

L'activitat ens ha servit per donar a conèixer a moltes mares el racó que els petits tenen a la biblioteca tot ple de contes per mirar o per llegir, i a la vegada per oferir el fons de revistes i llibres als més grans.

Aquesta iniciativa ha tingut molt bona acollida, i esperem poder tornar a oferir-la.

Cal dir que molts dels petits han vingut per primera vegada a la biblioteca acompanyats de les seves mares, i que han volgut repetir setmana rere setmana.

I un gat i un gos i aquesta història s'ha fos... però a la biblioteca podem mirar molts de contes, i a vegades la bibliotecària en pot explicar un.

Castanyada popular

L'1 de novembre passat es va celebrar la Castanyada Popular a la plaça Lluís Esteva i Cruañas. Vam oferir castanyes i begudes per a tothom. La degustació va anar acompanyada d'una audició de sardanes a càrrec de la Cobla Baix Empordà. Aquest acte va ser organitzat per l'Ajuntament de Begur amb la col·laboració de l'Associació de Mares i Pares de l'Escola Dr. Arruga de Begur, i va ser un èxit, com ho reflecteix la gran afluència de públic.

Moltes gràcies a tothom i fins l'any vinent!

Cursets i activitats

Calendari dels cursets i activitats per a adults i mainada que es poden realitzar a Begur i Esclanyà i que començaran a partir del gener

BEGUR

La inscripció a les diferents activitats es realitzarà a l'Ajuntament des del dia 13 de desembre fins el 5 de gener en horari d'oficina (de 9 a 2 del matí) amb M. Lluïsa Roca.

Puntes al coixí

- Durada del curs: Del 12 de gener al 17 de maig.
- Horari de classe: Dilluns de 5 a 7 de la tarda.
- Lloc: Sala petita del Casino Cultural.
- Professora: Margarita Payet.
- Preu: 2.800 ptes. per trimestre (no empadronats a Begur, 3.000 ptes. per trimestre). Per inscriure's cal portar el número de compte bancari.

Taller d'iniciació a la ceràmica

- Què hi podem aprendre?
- Treballs amb argila de la Bisbal: modelat de peces a partir de rotlles i planxes; decoració de rajoles amb diferents tècniques: esgrafiada, sota coberta, etc.; bijuteria...
 - Treballs amb altres tipus d'argiles: porcellana, gres, refractari...
 - Coccio dels treballs.
- Durada del curs: del 12 de gener al 12 d'abril.
- Horari de classe: Dimecres de 3 a 2/4 de 5 de la tarda.

- Lloc: Sala 1 del Casino Cultural.
- Professora: Marta Rucabada i Caballer.
- Preu: 2.600 ptes. mensuals (no empadronats a Begur, 2.800 ptes. mensuals). Per inscriure's cal portar el número de compte bancari.

Notes:

- El material hi està inclòs.
- Per fer el curs calen un mínim de 6 persones inscrites. Places limitades: màxim, 12 persones.

ESCLANYÀ

La inscripció a les diferents activitats es realitzarà al Local Polivalent els dijous 16, 23 i 30 de desembre de 3 a 7 de la tarda amb M. Dolors Torrent (Maria Pipes) o amb Montserrat Corredor.

Català

- Durada del curs: Del dilluns 10 de gener al 28 de juny.
- Horari de classe: Dilluns de 7 a 9 del vespre
- Nivell baix.
- Lloc: Local Polivalent.
- Preu: Gratuït.

Manualitats artesanals

Què hi podem aprendre? Decoració de figures de guix, triple dimensió, re-

pussat d'estany, pirogravat, porcellana russa, iniciació a Tiffanis...

- Durada del curs: del 10 de gener al 29 de maig.
- Horari de classe: Dimarts en dos torns: 4 a 6 tarda
6 a 8 tarda
- Lloc: Local Polivalent.
- Professora: Marisa Gómez.
- Preu: 2.600 ptes. mensuals (no empadronats a Begur, 3.000 ptes. mensuals). Per inscriure's cal portar el número de compte bancari.

Estètica i maquillatge

- Durada del curs: Del 13 de gener al 10 de febrer.
- Horari de classe: Dijous de 3 a 4 tarda.
- Lloc: Local Polivalent.
- Professora: M. Jesús Escudero.
- Preu: 1.700 ptes. el curs.

Balls de saló

Organitzat per l'Associació Gent Gran d'Esclanyà.

- Informació: telèfon 972 30 34 11.
- Durada del curs: De gener a març. 12 hores.
 - Horari:
Dimarts: 9,30-10,30 Nivell 0
10,30-11,30 Nivell 1
Dijous: 9,30-10,30 Nivell 0
10,30-11,30 Perfeccionament
 - Lloc: Local Polivalent.
 - Professora: M. Carmen Tejada Sellés.

Taller literari

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Begur, es planteja organitzar un taller literari adreçat a tothom a qui li agradi escriure o, simplement, senti curiositat per la creació literària o per la literatura en general.

No es tracta d'un curset exclusivament teòric (entre d'altres coses, perquè no hi ha fórmules màgiques per escriure bé), sinó d'un reguitzell d'orientacions pràctiques que ens permetin millorar l'escriptura i corregir-ne alguns dels vicis més comuns.

Aquest taller versarà sobre la narrativa: contes, narracions, novel·la, etc. Intentarem mostrar com s'organitza un text abans d'escriure'l i els recursos literaris de què disposem per manifestar i

enriquir les nostres idees. Al mateix temps, mirarem de desemascarar una sèrie de tòpics sobre la literatura que, en la majoria dels casos, no fan altra cosa que entorpir la nostra tasca. També serà bo comentar i analitzar els nostres treballs, així com textos significatius d'algun autor. En qualsevol cas, el taller hauria de funcionar com un punt de trobada per debatre i contrastar les nostres idees, i està, per tant, obert a tothom, independentment de l'edat, l'experiència o el nivell literari.

Els detalls referents a l'horari, el preu i el lloc dependran de la gent que s'hi apunti i del que sigui més convenient per a tots plegats. Sigui com sigui, el taller constarà d'entre 10 i 15 hores i

està previst que s'iniciï pels volts de març (els dissabtes de cada setmana, o bé intensivament durant Setmana Santa). El preu d'inscripció serà merament simbòlic.

Els interessats podeu deixar les vostres dades a l'Ajuntament (972 62 40 20) o trucar directament a Miquel Martín (670 281 546). Posteriorment ens posarem en contacte amb totes les persones interessades. El taller es durà a terme únicament, s'hi ha un mínim de 10 persones inscrites.

Ja que es tracta d'una bona oportunitat per fomentar i gaudir de la literatura, animo tothom a apuntar-s'hi.

MIQUEL MARTÍN i SERRA

Obertura d'un Punt d'Informació Juvenil a Begur

El mes de juny passat l'Ajuntament de Begur va sol·licitar a la secretaria general de Joventut l'autorització per a la instal·lació d'un Punt d'Informació Juvenil a Begur, que properament, durant el mes de desembre, obrirà les seves portes als joves begurencs per oferir-los tota la informació que és del seu interès.

El Punt d'Informació Juvenil estarà ubicat a la Biblioteca Municipal, i l'horari serà de dilluns a divendres de 17 h a 21 h.

Els serveis que podreu trobar-hi són els següents:

- Accés a Internet.
- Tot tipus d'informació relacionada amb els camps següents:
 - Ensenyament (reglat, no reglat, universitari...)
 - Estudis i treball a l'estranger
 - Treball d'*au-pair*
 - Lleure i cultura

- Esports
- Treball
- Associacionisme
- Habitatge jove
- Temes d'interès social
- Drogodependències i salut
- Racisme
- Voluntariat
- Turisme juvenil
- Informació de com obtenir els diferents carnets joves: carnets d'alberguista, carnets internacionals d'estudiants, carnets internacionals de professors, carnet jove...
- Informació sobre la Xarxa d'Albergs de Catalunya i les cases de colònies, granges-escola...

- I qualsevol tipus d'informació que necessiteu, a part de l'esmentada fins ara.

Actualment al Baix Empordà hi ha cinc punts d'informació juvenil (l'Oficina de Serveis a la Joventut del Consell Comarcal a la Bisbal i els punts d'infor-

mació juvenil de Palafrugell, Palamós, Platja d'Aro i Sant Feliu de Guíxols), que passaran a ser set amb l'obertura dels PIJ de Begur i de Mont-ras.

Cal destacar també que la xarxa de punts d'informació del Baix Empordà (formada pels punts d'informació juvenil, les àrees de cultura i les oficines de turisme), on s'han incorporat des d'aquest estiu els PIJ de Begur i Mont-ras, edita una *Agenda Jove d'Activitats* consultable a través d'Internet a l'adreça <http://bemporda.ddgi.es:8080>. S'hi pot trobar tot tipus d'activitats que es realitzen mensualment en l'àmbit comarcal, i les adreces de contacte per tal que ens feu arribar els vostres suggeriments, propostes, modificacions...

Per acabar, us demanem la vostra col·laboració i l'aportació de les idees que tingueu per tal de fer de Begur un municipi actiu i dinamitzador en temes juvenils.

Regidoria de Joventut

S'ha publicat L'illa dels somnis. L'emigració de Begur a Cuba al segle XIX

Amb l'edició del llibre *L'illa dels somnis. L'emigració de Begur a Cuba al segle XIX*, de Lluís Costa, es clou un projecte iniciat ara fa dos anys, quan des de l'Arxiu Municipal de Begur ens vam proposar de donar resposta a un tema molt transcendent per a la història de Begur, però també per a la història del nostre país. Des de Begur sempre hi ha hagut la convicció que el fenomen migratori a terres americanes havia estat un episodi molt important per al poble. Gairebé tots els begurencs més o menys de soca-rel han tingut un avi que va anar a Cuba (o un besavi). I aquesta fixació en l'imaginari popular respon a una realitat, com també responen a una realitat incontestable les diverses cases indians que hi ha al poble. Però tota aquesta història quedava reduïda en la fragilitat de la memòria transmesa per via oral, amb tots els seus inconvenients científics. Segurament, el fet que no hi hagués cap recerca sobre la participació dels begurencs en l'emigració americana va deixar en l'anonimat el protagonisme de Begur en aquest fenomen a la majoria de les investigacions fetes arreu. D'altra banda, des de l'Arxiu Municipal hem constatat, al llarg dels anys, el gran interès que des de Cuba manifesten els descendents d'aquells begurencs que un dia, fa un segle i mig, van decidir provar fortuna travessant l'Atlàntic, i que no van tornar. Per tant, aquests cubans avui representen la prolongació d'una part de la història de Begur.

Amb aquest llibre disposem d'informació, més o menys precisa, de més de 500 persones que van anar a Amèrica, la majoria a Cuba. El treball de recerca de fonts documentals ha estat molt laboriós, molt més del que ens pensàvem que ho seria en començar a investigar, per la qual cosa de bon principi vam decidir obrir la investigació i convidar els begurencs a participar-hi amb l'aportació de documents o qualsevol mena d'informació sobre els seus avantpassats. Certament la resposta fou esplèndida. Només així es

pot explicar la manera com hem pogut recuperar la trajectòria d'alguns emigrants. Amb tot, alguns emigrants van marxar i no n'ha quedat cap rastre. O també pot ser que els seus descendents no s'hagin implicat en el treball de recuperació de la memòria familiar. Un càlcul subjectiu ens fa dir que el percentatge d'omissió d'emigrants es podria situar entre el 10% i el 15%. Segurament, i això ho podríem conside-

Begur va viure plenament mirant cap Amèrica. Ciutats com l'Havana, Santiago de Cuba, Matanzas, Trinidad o Pinar del Río, entre d'altres, es poblaben de begurencs dedicats preferentment al petit comerç, per bé que en alguns casos invertiren en la indústria del sucre o del tabac. El títol del llibre vol expressar el que Cuba representava en l'imaginari popular: l'illa dels somnis, o, potser millor dit, l'illa per fer possibles els somnis. El darrer i doble objectiu de l'emigrant en marxar a Cuba era invariablement el mateix: retornar amb suficients diners per mantenir un estatus superior al que li corresponia per origen i condició social.

El microcosmos begurenc és una peça de les moltes que integren el conjunt de la història d'aquest país, però només a partir de la suma de totes les peces podem confeccionar la veritable història de Catalunya. I el cert és que en el tema de l'emigració a Cuba la peça representada pel municipi de Begur és molt important. Hem procurat encaixar el cas de l'emigració begurena en el context general català. I voldríem pensar que així hem aportat més elements per descriure i interpretar el fenomen de l'emigració catalana a Cuba. En aquest sentit, Josep M. Fradera situa el treball en el marc de la historiografia catalana quan escriu, en el pròleg, que la reconstrucció del cas de Begur no és pas un exercici de localisme, un exercici de nostàlgia per un passat que no era ni millor ni pitjor, sinó un exercici d'història local en el marc de la història general, l'única on es poden establir els problemes als quals volem donar resposta; mentre que Manuel Vázquez Montalbán en la presentació del llibre edifica un pont entre el passat i el present i explicita les influències de l'aventura en terres americanes: "El estudio de la emigración de los hijos de Begur a Cuba sirve como referente de otras emigraciones, y el balance de nostalgia y arquitectura es desigual, porque la nostalgia queda supeditada al vaivén de las habaneras y la arquitectu-

A Begur, el catedràtic Josep M. Fradera i el professor cubà Juan Emilio Martínez van participar en la presentació del llibre de Lluís Costa.

rar com un èxit del treball, a partir de la publicació del llibre apareixeran documentats alguns casos més. Cal no oblidar tampoc que la història precisament és això, un procés dinàmic, en constant i permanent construcció.

La història de Cuba i la de Catalunya no s'entendrien si no s'analitzessin de manera interrelacionada les trajectòries polítiques, socials i econòmiques d'ambdós països, sobretot al llarg del segle XIX. En aquell període,

ra colonial a veces no ha podido resistir la piqueta especuladora del boom turístico de la Costa Brava. Era un dicho burlesco popular, presente en toda España, el que se aplicaba a alguien que presumía de tener lo que no tenía: 'Este tiene mucha tierra en La Habana', posesión entonces difícil de comprobar. El estudio de Lluís Costa detalla el encuentro con los herederos de aquellas migraciones que siguen en Cuba y describe el impacto causado en Begur por aquellos indios que a veces realmente habían llegado a tener mucha tierra en La Habana y repatriaron dinero, conocimiento y hábitos que marcaron la vida y circunstancias de sus descendientes y paisanos".

La presentació de *L'illa dels somnis* a Begur va tenir lloc el dia 13 de novembre, al Centre Cultural Escoles Velles. El llibre fou presentat pel catedràtic d'història contemporània de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona Josep M. Fradera, i va comptar amb la participació del professor de la Universidad de Diseño de l'Havana Juan Emilio Martínez, autor de l'epíleg del llibre. Uns dies més tard, el 18 de novembre, el llibre era presentat a la

La Llibreria 22 de Girona s'omplí en l'acte de presentació de *L'illa dels somnis*.

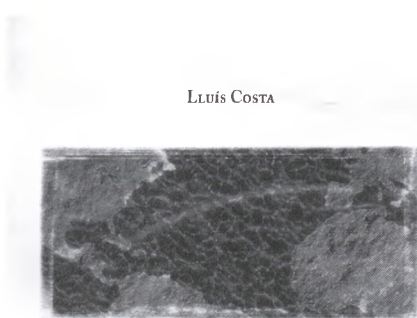
ciutat de Girona pel rector de la Universitat de Girona, Josep M. Nadal, i el professor cubà Juan Emilio Martínez.

L'illa dels somnis. L'emigració de Begur a Cuba al segle XIX es pot adquirir a moltes llibreries d'arreu de Catalunya (ha estat distribuït per

Nordest Distributions, de Figueres) a un preu de 2.000 pessetes. Des del moment de la seva aparició ha disposat d'una remarcable atenció mediàtica i d'una excel·lent acceptació popular. Sens dubte, és un bon regal per a aquestes festes de Nadal.

Somnis d'abans i somnis d'ara

Cada vegada que em desplaço fins a Begur per una activitat diguem-ne cultural –sigui per una exposició, per anar al cine o per assistir a una conferència– m'entra un neguit d'explicació difícil, però fàcil d'entendre per a un bisbalenc. Dissabte, per exemple, vaig anar a la presentació del darrer llibre de l'arxiver i historiador Lluís Costa, *L'illa dels somnis*, que tracta dels begurencs que varen emigrar a Cuba el segle passat. Un llibre esplèndid que, com va dir el rector de la UdG Josep Maria Nadal, «l'enganxa encara que no siguis de Begur». O manllevant les paraules de l'historiador Josep Maria Fradera, «és una obra d'història local que situa Begur en la història universal». Si el resultat final del llibre hagués estat només fruit del treball i la constància del seu autor hauríem de parlar de la lògica de la cruel normalitat en què es troben tants estudiosos dels fets locals. En aquest cas, en canvi –i ho ha confessat el mateix Lluís Costa–, l'interès de l'alcalde Carles Arnau ha contribuït decisivament perquè el llibre arribés a bon

L'illa dels somnis
L'EMIGRACIÓ DE BEGUR A CUBA AL SEGLE XIX

port. No era gens fàcil intentar rescatar amb dades precises el que va ser dels més de cinc-cents begurencs i les seves famílies que emigraren a Amèrica i

situar-los en el context històric. Sense el suport de la institució local segurament el repte s'hauria quedat a mig camí o s'hauria convertit en una altra obra de la seu. Però el llibre no va ser l'únic causant del neguit que dissabte va tornar a aclaparar un ciutadà de la capital de la comarca. L'espai on es va fer la cerimònia, l'edifici de les Escoles Velles, en va ser l'altre responsable. I més que l'edifici (controvertit quan es va remodelar, fa força anys, per la despesa que va significar, però que ara ja agrada a tothom), per l'activitat que s'hi genera. Un local de cultura polivalent amb una biblioteca ben equipada, un arxiu municipal ben condicionat i una sala d'exposicions de dimensions generoses seria una eina dinàmica, útil. A sobre, unes passes més enllà hi ha una sala de cinema ben activa. Si el somni dels begurencs era Cuba, el dels bisbalencs és Begur, potser?

ENRIC MATARRODONA
(Publicat a *El Punt* el 20-11-1999)

Excursió a Ses Falugues

Des de feia molt de temps teníem pendent de fer, amb Josep Carreras, una excursió a les coves de Ses Falugues. El senyor Carreras, des del meu punt de vista el millor coneixedor de la història recent de Begur, s'havia ofert, amb la generositat que el caracteritza, a acompanyar-m'hi. Aprofitar el seu mestratge per realitzar una visita a aquelles coves era una oportunitat única i impagable. Cal adoptar, sempre, una actitud d'“esponja” quan es conversa amb aquest begurenc de vastos coneixements i d'una vocació de servei il·limitada, ja que invariablement sorgeix l'ocasió per aprendre noves coses. En l'excursió ens varen acompanyar Lluís Morell i la regidora de Turisme, Gemma Amiel.

Pel que sembla, les coves són artificials, amb dues obertures orientades a migdia. La distància que separa ambdues coves oscil·la dels 2 als 3 metres. L'obertura se situa en un plànol vertical de la roca, i té forma de poma o bé d'ou. El sòl presenta un desnivell important, la qual cosa permet, segons Pella i Forgas, descartar una hipotètica funció de sepultura, atès que els cadàvers haguessin rodolat vers l'exterior. D'altra banda, també resulta del tot improbable que les coves fossin un lloc adient per guardar-hi cereals, és a dir, una sitja. Pella i Forgas especula que l'home va construir les coves simplement per simbolisme.

El fet que les coves estiguin situades en un paratge de difícil accés, atès el mal camí existent i l'abundància de vegetació —en aquest sentit, cal magni-

ficar l'esforç del senyor Carreras per complaure'ns en fer-nos de guia—, induïx a suposar que Ses Falugues han

estat, al llarg del temps, poc visitades i molt menys investigades.

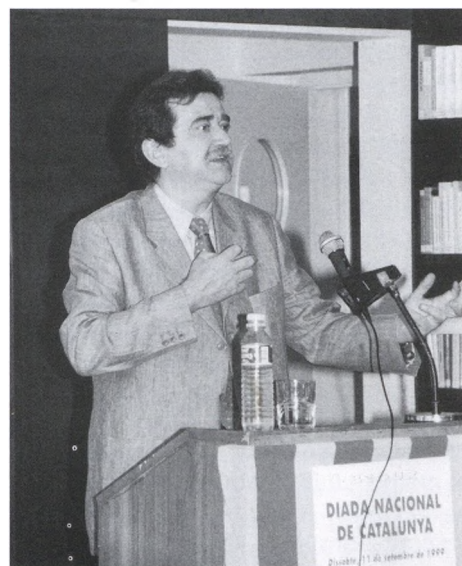
LLUÍS COSTA

Comunicació local al canvi de segle

Amb el suggestiu títol “Comunicació local al canvi de segle”, Josep M. Martí, president de la Societat Catalana de Comunicació i director de Ràdio Barcelona i SER-Catalunya, va pronunciar una conferència al Centre Cultural Escoles Velles de Begur, en el marc de la celebració de l'11 de Setembre, Diada Nacional de Catalunya, un acte molt tradicional i absolutament consolidat en la programació cultural anual de l'Ajunta-

ment de Begur, organitzat per l'Arxiu Municipal. Martí va traçar un recorregut històric dels mitjans de comunicació al llarg del segle que ara finim, establint unes optimistes perspectives per a la comunicació local, malgrat el procés de globalització derivat de la introducció progressiva de les noves tecnologies.

Prèviament, i davant de l'Ajuntament, s'havia procedit al cant de l'himne de Catalunya, *Els Segadors*.

Valoració artística del Concurs d'Arts Plàstiques

Aquest any a Begur, en la XIV convocatòria del Concurs d'Arts Plàstiques, hem pogut veure diversitat d'estils, propostes i interpretacions d'autors professionals i novells de diferents indrets. Sempre resulta compromès haver de premiar i jutjar la feina dels artistes, perquè els criteris de valoració són tan subjectius i personals com els de creació.

Nosaltres, com a membres del jurat d'enguany, no dubtem del treball i les bones intencions de tots els participants, ni volem canviar l'opinió popular de la gent; però la nostra tasca ha estat destacar tres obres i això ho hem fet tenint en compte la qualitat i el resultat final de l'obra, sense donar importància a l'estil, tendència o modalitat.

Per unanimitat tots els membres del jurat hem coincidit en les mateixes peces, que considerem de més bona resolució, i finalment hem establert l'ordre dels premiats. Per la seva originalitat, sensibilitat i estètica, el primer premi s'atorga a l'obra de Joan Viñas, de Torroella de Montgrí, que porta per títol *Tanca de xiprers*. En segon lloc, per la força de l'estructura i el seu concepte, es premia la pintura de Pere Rubio de

Ripollet titulada *Setembre*. El tercer premi és per a Suellen Roberts, de Sant Feliu de Guíxols, autora del quadre *Teulades*, pel seu color i composició.

En tots els concursos d'arts plàstiques, igualment que en totes les convocatòries de caire artístic, sempre hi ha un conjunt de participants que mereixen ser distingits i que per les mateixes limitacions del concurs es queden sense cap guardó. Amb això no volem restar importància a cap dels treballs, perquè en definitiva el que no es pot jutjar és l'acte de la creació de cadascun dels participants, ni de ningú. Tots estarem d'acord que la iniciativa de crear, la il·lusió d'expressar i comunicar imatges, formes i colors –en aquest cas– és un acte totalment íntim i lliure, i que la qualitat plàstica o estètica del resultat final no té perquè refrenar ni condicionar ningú a l'hora de posar-se en marxa. De la mateixa manera que una persona que pensa que no sap ballar, de fet pot moure's i ballar al seu aire. El més important és que la sensibilitat es desperti i ens ajudi a cadascú de nosaltres a manifestar amb sinceritat qui som i com som, sense haver de justificar-nos ni

L'alcalde Carles Arnau Iliura el guardó al segon classificat, Pere Rubio, en presència del portaveu del jurat Jaume Fàbrega.

demonstrar res, i sense haver d'assolir cap fita ni voler arribar a fer-ho tan bé com aquell altre. Simplement es tracta de crear per disfrutar i aprendre a viure bé; en el fons és més senzill del que hom es pensa.

Felicitats als guardonats, i felicitats també a tots els participants, perquè gràcies a les vostres manifestacions Begur podrà continuar essent un tema per a artistes!

CARLES TORRENT PAGÈS
Membre del jurat del XIV
Concurs d'Arts Plàstiques

Can Pericot o la persistència de la memòria

Aquest títol gairebé surrealista (per alguna cosa també és el títol d'un quadre de Dalí) no em sembla gratuït. A Begur assistim des de fa uns mesos a una cosa que, a primera vista, sembla la seva destrucció: desapareixen les balconades de nits secretes i felices; apareix la mutació geofísica de l'ordre desordenat dels seus passadissos; desapareix la intenció de les seves escales; apareix el traçat inexplicable del nou jardí tot obrint-se pas, conciliador, en el jardí de sempre. Marxen arbres immemorials, semblen voler entrar arquitectures noves o diferents.

Can Pericot ja era allà des d'abans de les postals de col·leccionista. Allà hi va viure el doctor Lluís Pericot, sobre el qual, a aquestes alçades, qualsevol comentari és sobrer. Allà, la seva filla i a la vegada mare de les meves amigues: l'Adela (a qui tothom, inclosa la seva família, anomena Tere), la Montse (i par-

lar d'ella seria parlar de mi mateix), en Linus (home compassat amb la mecànica celest) i en Josep, prehistoriador com el seu avi i historiador precís i apassionat de Begur, pare d'en Manu, noi tocat –i hi insisteixo– pels déus.

Veient-los i coneixent-los a tots, potser no sigui tal la destrucció de Can Pericot; mentre ells, per no esmentar la infinita llista de gent que hem passat per allà, conservin la memòria de la fressa de les rajoles mal encaixades, del picaporta de la cambra de bany, de les aixetes de la cuina i del soroll i l'olor dels vells llibres i de la mímica del telèfon de baquelita negra, res no haurà succeït.

El Cel, on en Linus sotjarà els propers moviments de Siri o els còsmics compassos d'Andròmeda, serà el mateix. La dilatació o precisió del temps seran computats acadèmicament per en Josep. L'Adela, bonica, malenconio-

sa potser, irònica i impenetrable, romandrà allà, com Can Pericot, veient matinades des de Son Molas i fugacitats de Ribelino's, presidint el Camí del Mar, cap a Sa Tuna, cap a Aiguafreda, cap a la pura bellesa. I la Montse, dipositària de totes les emocions de Can Pericot –el seu arxiu poètic, en una paraula–, allà romandrà també.

Sense cap mena de dubte a la nova estructura li tornaran a ser atorgades les prebendes i els privilegis dels quals gaudia fins ara. O sigui: un fred de concurs, la presidència de tot Son Molas, el regnat del Camí del Mar, el silenci profund de tants hiverns.

Mentrestant Begur, amb saviesa secular, tornarà a incorporar-lo, renovat, a la seva entranya geogràfica. I és que les coses són així.

JORDI VALLVÉ

El color de les cireres d'arboç

L'arboç, també anomenat cirerer d'arboç, és un dels nostres arbres autòctons. Malgrat la desforestació del nostre país en els temps de la construcció naval i del carbó vegetal, ha sobreviscut abundantment a les nostres contrades i avui ens el trobem arreu dels nostres boscos i àdhuc a jardins particulars. El nom científic de l'arboç és *Arbutus unedo*, però no és pas cap arbust, és un veritable arbre que sovint sobrepassa els cinc metres d'alçada. És veritat que un arboç jove té un cert aspecte arbustiu pel fet de tenir diverses branques que li surten de terra, però quan hauran passat prou anys s'haurà tornat un arbre gros i alt, amb una forma més o menys rodona pel fet que tindrà uns quants troncs.

A Madrid, però, no el pinten pas així. A l'escut de la ciutat n'hi ha un amb un sol tronc. No crec que allà hi hagi una espècie diferenciada, sinó que el dibuixant que va dissenyar l'emblema el va pintar d'aquesta manera per conveniències artístiques i, sobretot, per posar-li al costat un ós dret en actitud d'estar-se atipant amb les seves cireres.

Deixem l'escut de Madrid i parlem dels nostres arboços. Són arbres amb una capçada verda tot l'any, amb fulles abundants d'un verd fosc intens, lluents i de forma allargassada. L'ombra de l'arboç és sempre intensa i total. Fa poc vaig quedar sorprès en veure que el seu ramatge es fa servir a les botigues que venen flors per farcir els rams de flor tallada, tot comprovant que el bell color verd brillant hi fa un bon paper.

L'arboç com a espècie vegetal el trobem a les muntanyes baixes de les costes de la Mediterrània i de l'occident de la península Ibèrica. Pertany al país de l'alzina i es fa abundant en els alzinars aclarits. La seva fusta, com a com-

bustible, és considerada mediocre. Tenim aquella dita que diu: "Si vols mal a ta muller du-li llenya d'arboçer". Hem de tenir en compte que aquesta dita pertany al passat, quan els homes portaven llenya a casa per fer-la servir tant per escalfar-se a l'hivern com per cuinar tot l'any. La mala fama d'aquesta llenya li ve de la dificultat de cuinar-hi, ja que si el foc no és ben gros és difícil mantenir-lo. Avui dia, ningú cuina amb llenya, i a les llars de foc la fusta d'arboç crema sense dificultats.

Els arboços floreixen a la tardor-hivern: d'octubre a gener. Les seves flors són petites, de color blanc un xic rosat, i estan agrupades formant ramells que pegen al capdamunt de les nombro-

per assolir la seva forma tan rodona. Són de mida diversa, segons l'arbre, el grau de maduresa i la bondat de l'anyada. Les petites tenen la mida d'una avellana i les més grans poden arribar a la mida d'una nou. A l'interior de la cirera hi ha una munió de llavors en forma de granets envoltades per una carn tova i dolça. Són comestibles, però no hi ha pas gaire gent que en mengi. Tenen un gust una mica aspre, sobretot si no són ben madures, i abans hi havia costum de fer-ne confitura. El procediment era ben senzill: es bullien amb sucre.

El color d'aquestes cireres és una de les obres mestres de la naturalesa. No és pas estrany, venint d'unes flors tan originals i boniques. Comencen essent de color verd clar i, mentre es van fent grosses, van agafant un color groguenc que esdevé primer ataronjat i finalment ben vermell quan ja són madures. És aquest color vermell el tret més cridaner i sorprenent de tot l'arboç. És un vermell intens i fort, però amb matisos dins la mateixa cirera. Mirant-ne una, veiem un color vermell molt bonic, fort i una mica més clar en el centre, és a dir, a la part on la vista hi cau perpendicularment. Però cap als costats aquest color es va tornant més fosc. La perifèria de la cirera, doncs, té un color matisat. Encara que es vagi girant la cirera veurem sempre el mateix. És per això que el color de la cirera d'arboç és tan sorprenent i bellíssim.

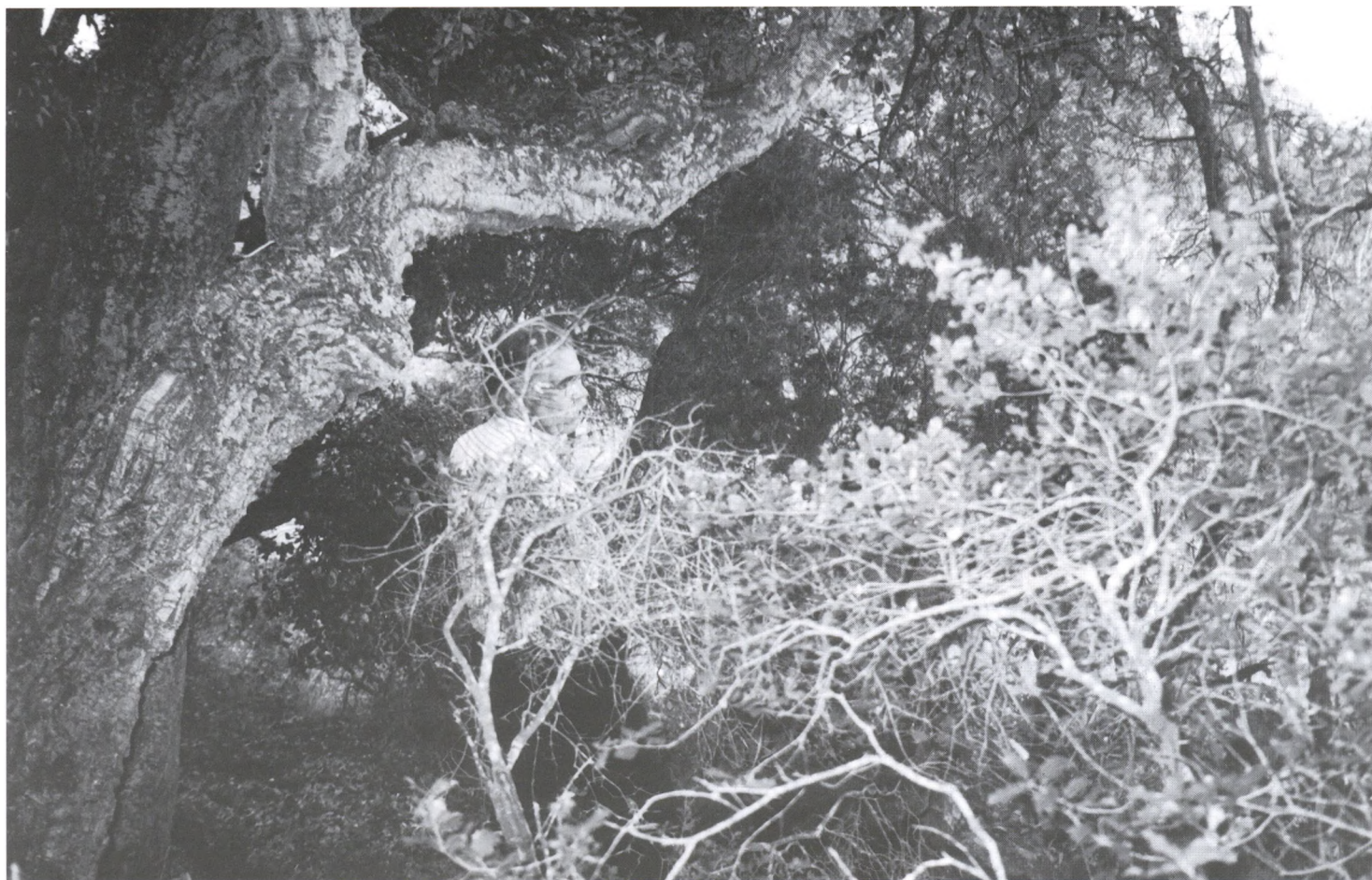
Si ens hi fixem bé, de seguida descobrirem la causa del fenomen. Uns petits granets punxeguts que cobreixen tota la pell de la cirera són els responsables d'aquest efecte òptic tan reeixit. Aquests granets tenen un color vermell que es va enfosquant cap a la punxa. Com que són tan petits, fan un efecte corrector del color de la pell de la cirera que està al fons i que també és vermella. Si aquests granets punxeguts els veiem per sobre o de costat, la correcció esdevé més o menys efectiva. L'efecte del conjunt és espectacular: un color vermell intens de

Fulles i fruits de l'arboç.

ses branques, tot sobresortint del fullam. El tret més característic és que tenen forma d'esquella o de "gerreta". No és fins al cap d'un any d'haver florit que donen el fruit; a la mateixa època de l'any.

Els fruits dels arboços són les seves cireres. Les cireres d'arboç són completament esfèriques, ben rodones. Ni el peduncle que les uneix a l'arbre fa nosa

L'arboç el trobem a les muntanyes baixes de les costes de la Mediterrània, com ara a la zona boscosa de Ses Falugues, a Begur.

tot el fruit amb textura vellutada i lleugers matisos a la perifèria dins del mateix color.

Si us mireu una cirera d'arboç ben madura mitjançant una lupa us adonareu de seguida d'això que us dic. Però quan aquest color és més espectacular és posant a la llum del sol un plat ple de cireres d'arboç ben grosses i madures. Llavors, es sumen els efectes cromàtics de totes juntes i el conjunt esdevé un esclat d'un intens color vermell. Ara que n'és el temps, us convido a fer-ho i segur que l'experiència serà gratificant. Enguany els arboços han llevat molt, i és fàcil recollir una bona quantitat de cireres. En general, aquest any les plantes han crescut i donat molt de fruit. M'he adonat que alguns arbres fins i tot han florit dues vegades.

Ignoro si els pintors impressionistes del segle passat es van inspirar en les cireres d'arboç per descobrir la tècnica del puntillisme. Segur que no. No obstant això, els bells colors que admirem en llurs quadres els van obtenir pintant petits puntets del color adient per matisar un color de fons. Ni més ni menys que el que la naturalesa ha fet en els

fruits dels nostres arboços. També obtingueren colors barrejant puntets, però això ja és una altra història.

Al marge del coneixement racional, hi ha les atribucions més o menys fantàstiques que hom fa de les propietats de les herbes, els vegetals, etc. No ens hem de sorprendre que, des de temps immemorial, a les cireres d'arboç se'ls atribueixin propietats afrodisíacques, per despertar l'estímul sexual de la persona que se les menja. La seva forma perfectament esfèrica i, sobretot, el seu sorprenent i intens color ha fet creure a la gent que, menjant-se-les, s'obtenen efectes semblants als de la moderna Viagra, amb l'avantatge que funcionen tant en els homes com en les dones. Crec que el fet que molta gent hagi arribat a creure-s'ho demostra que no hi ha gaires fruits

que tinguin una aparença tan reeixida com les cireres d'arboç.

Aquest escrit el dedico al meu amic begurenc en Pere Manera i Maiola, excel·lent artista pintor i, per tant, expert en les formes, els colors i les llums.

J. VALENTÍ FIOU

Àrea geogràfica de l'arboç.

Relació d'activitats de Nereo

1. Neteja submarina de Ses Negres i Aiguafreda

El passat 18 de setembre els socis de Nereo, amb la col·laboració d'un bon grup de voluntaris i els GEAS (Grup Especial d'Activitats Subaquàtiques de la Guardia Civil), varen participar en la neteja submarina de la Reserva Marina de Ses Negres. Aquesta activitat va coincidir també amb la neteja submarina de la cala d'Aiguafreda, realitzada pel Diving Center Sa Rascassa i Gym Sub, tots dos centres de busseig begurencs.

La jornada va ser molt productiva, ja que, tot i que Ses Negres estava força neta —atès que les neteges submarines es realitzen periòdicament—, el mar segueix sent un gran abocador.

Al llarg de tot el matí es varen extreure deixalles de molt variada forma i matèria; sobretot a Aiguafreda, per raó de les restes d'embarcacions trencades com a conseqüència del temporal de Llevant que a principi de setembre va afectar la costa de Begur, del volum de vaixells fondejats a l'estiu i de la poca cura dels usuaris habituals. La mostra residual era plena d'ampolles, llaunes, hams, xarxes de pescar, fustes, ferralla, vàters, sabates, plàstics, bosses de supermercat, paraigües i un gran etcètera d'altres productes, tots d'origen antropogènic.

L'objectiu d'aquestes activitats, cada vegada més multitudinàries i permanents, és prendre consciència de la greu situació que pateix aquest entorn natural que tant diem que estimem. És això veritat, o tan sols és un miratge?

L'activitat va comptar també amb la col·laboració de l'Ajuntament de Begur, que ens va proporcionar els dos contenidors per recollir totes les deixalles.

2. Millora i neteja de la zona litoral del Cap sa Sal

Nereo, amb la voluntat de millorar l'estat ambiental i la qualitat del litoral mediterrani i en especial el de Begur, ha realitzat durant el mes de setembre i octubre d'enguany una actuació de sanejament de la zona litoral que hi ha entre el Cap sa Sal i la cala d'Aiguafreda. Concretament, s'ha

actuat a la zona de l'*Embarcadero*, a petició del gerent del Cap Sa Sal, el Sr. Vilalta. Nereo, després de valorar la quantitat de deixalles i ferralla que hi ha acumulades en aquesta zona, es plantejà fer una proposta al gerent del Cap sa Sal, al mateix temps que sol·licitava l'ajut de l'Ajuntament de Begur i també de la Demarcació de Costes de Girona, que finalment no va col·laborar. La proposta ha estat aprovada i Nereo desenvolupa les actuacions de neteja i sanejament de l'àrea litoral en qüestió amb la retirada de més de dues tones de ferralla i l'eliminació de restes de fustes i plàstics que afectaven molt negativament la imatge de la nostra costa. Però el millor és anar a fer un tomb per l'indret i comprovar amb el vostres propis ulls el resultat de la nostra actuació.

Tanmateix, els més mandrosos podeu fer una comparativa amb aquestes dues fotografies.

3. Instal·lació d'un sistema de mesura de dades oceanogràfiques en temps real

Nereo, amb la col·laboració del departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, l'Institut de Ciències del Mar de Barcelona i l'empresa SES de la Bisbal, instal·larà un aparell submarí de mesures oceanogràfiques a 35 metres de fondària a la Reserva Marina de Ses Negres. La instal·lació d'aquest aparell, sense cap precedent en el nostre país, té la funció de mesurar temperatures, intensitat i direcció dels corrents submarins, l'alçada i freqüència de l'onada, així com d'altres paràmetres que s'hi aniran incorporant a mesura que el projecte es vagi consolidant a nivell tècnic.

Aquestes dades en un principi es mesuren i es guarden en una memòria submarina que cal llegir cada mes, mitjançant la utilització d'un ordinador submarí.

Però el més interessant és la possibilitat que les dades es mesurin en temps real via Internet des de qualsevol part del món. Es tracta d'una informació de gran valor científic en l'àmbit de la física marina, la meteorologia i òbviament la biologia, i ens permetrà conèixer millor les

condicions ambientals que afecten la nostra costa i les respostes i comportament dels éssers vius enfront d'aquests factors. Aquestes dades són imprescindibles per augmentar el nostre coneixement de l'entorn marí i millorar la nostra gestió i conservació.

4. El nou pla d'usos de Ses Negres

Després de sis anys de l'establiment de la Reserva Marina de Ses Negres, i valorant molt positivament els efectes de la protecció sobre la recuperació d'espècies i hàbitats litorals de la zona, es planteja una nova etapa en el programa de gestió de Ses Negres, en què es proposa una major participació ciutadana i municipal en els processos de conservació i gestió d'aquest meravellós espai marí. La intenció d'aquest nou pla d'usos és facilitar encara més a la gent interessada tot el procés de conservació de la zona de Ses Negres, un paradigma de protecció del nostre patrimoni natural i de la nostra cultura arreu de la Mediterrània. Com a part tot aquest procés, estem a punt de presentar, conjuntament amb la Universitat de Girona, un projecte d'investigació a la Unió Europea. Aquesta iniciativa intentarà estudiar les interessants comunitats vegetals submarines de Ses Negres, l'estudi de les quals, pel seu bon nivell de conservació, ens pot aportar moltes dades sobre les relacions entre les diferents espècies de peixos i d'altres espècies animals existents. Vindria a ser com estudiar la relació que s'estableix entre el bosc i els animals que hi viuen.

Si algú està interessat a consultar les memòries de gestió sobre la Reserva Marina de Ses Negres des del 1994 fins al 1999, estan a la vostra disposició. Podeu trucar-nos al 972 62 41 46 i venir al Centre d'Estudis del Mar (Mas Pinc. Carmen Amaya).

5. Activitats de formació a Nereo

Com cada any, Nereo organitza un programa d'activitats formatives relacionades amb el medi ambient, patrocinat pel departament de Treball i el Fons Social Europeu, que es desenvolupa a les nostres instal·lacions, al Mas d'en Pinc de Begur. Com ja sabeu, Nereo organitza cursos de formació ocupacional adreçats a joves menors de 25 anys en situació d'atur, per tal d'ajudar-los en la seva tasca important d'inserció en el món laboral.

Enguany, estem realitzant des del mes d'octubre dos cursos: el curs de **Gestió Ambiental al Municipi** està orientat a preparar joves amb una formació prèvia per tal que puguin desenvolupar tots els processos que estan contemplats en l'aplica-

ció de les Agendes 21 locals, programes de futur que els ajuntaments han d'aplicar en els seus municipis. Aquests programes tenen com a eix vertebrador el medi ambient, que actua com a element transversal d'unió entre totes les regidories. Els alumnes aprenen a elaborar els Plans d'Acció Local cap a la Sostenibilitat (PALS), que definiran les línies de treball a aplicar en l'Agenda 21 local.

Un altre curs és el de **Tècnic en Activitats Turístiques Ambientals**, orientat a formar als joves en el disseny i aplicació d'activitats de lleure i educatives centrades en el medi ambient i adreçades a tot tipus de col·lectius: grups organitzats, escolars, turistes, etc. Estant com estem en una comarca eminentment turística, es preveu una molt bona inserció laboral dels nostres alumnes. Aquest curs es desenvolupa també a Barcelona.

Durant els mesos d'hivern, un total de 30 alumnes vénen diàriament a Begur per cursar aquests estudis.

Paral·lelament, i dins del programa de cursos patrocinats pel departament de Treball, organitzem també cursos de reciclatge de treballadors. El mes de juny passat van assistir a Nereo un grup de 20 membres del cos de la Guàrdia Civil i els GEAS, per rebre un curs de 80 hores sobre la problemàtica ambiental de la Mediterrània i dels seus recursos pesquers. Molts d'aquests alumnes treballen directament en el control de les activitats que es duen a terme a mar, i per tant és molt important conèixer el funcionament de les seves comunitats i espècies.

Finalment, aquest final d'any es desenvoluparà un curs a Barcelona sobre la Gestió Ambiental de Granges, adreçat a veterinaris, biòlegs i tots aquells col·lec-

tius que treballen directament vinculats amb el món ramader, per tal d'ajudar els propietaris de les explotacions a tenir coneixement de tots aquells mecanismes existents per prevenir problemes de contaminació del sòl o de mal ús dels recursos.

Actualment estem treballant en el programa per a l'any 2000, que inclourà cursos de formació ocupacional i de reciclatge de treballadors com els que us hem explicat, així com pràctiques per als alumnes de l'IUSC, centre d'estudis superiors que organitza una carrera de ciències marines, els alumnes de la qual ens començaran a visitar ja aquest proper més de desembre i durant tot l'any vinent.

Esperem que, sobretot pel que fa a la formació ocupacional, podrem programar cursos que siguin de l'interès de tots.

Tallers i activitats d'educació ambiental a Nereo

Sota el lema "Conèixer és estimar", l'equip de biòlegs de l'Associació Nereo - Centre d'Estudis del Mar de Begur dissenya tot un seguit d'activitats centrades en el coneixement del medi natural que ens envolta, amb una major incidència en el món marí, aprofitant la riquesa i bellesa del litoral de Begur.

Aquestes activitats formatives volen apropar els alumnes que ens visitin a les meravelles de la vida submarina, la riquesa d'espècies i formes que la configuren, la gran varietat de colors i adaptacions, les relacions entre les espècies i la seva distribució en diferents comunitats.

No oblidem tampoc el medi terrestre, amb la representació de les comunitats litorals mediterrànies, com el garric o l'alzinar, ni d'altres fenòmens com la meteorologia, importants per conèixer el funcionament global del nostre planeta.

L'objectiu general del conjunt d'activitats que oferim des de les nostres instal·lacions, per a tots els nivells de l'ensenyament primari i secundari, és l'assoliment d'un conjunt de coneixements que faran incrementar el respecte i l'estima dels alumnes envers la natura i el medi ambient.

Les activitats que us enumerem a continuació pretenen assolir aquests objectius, a més d'altres d'específics en funció de l'edat dels nostres visitants, i amb diferents maneres d'aprofundir-hi.

De les diverses formes de combinar aquests tallers en sortiran estades d'un matí, un dia, o colònies de tres dies, depenent també del nombre d'alumnes que formin el grup escolar.

Activitats:

- La Reserva Marina de Ses Negres (visita amb o sense vaixell)
- Els aquaris
- El mar, un gran plat de sopa (el plàncton)
- L'estudi del paisatge (excursió)
- Els fenòmens de l'aigua (laboratori portàtil)
- Fem d'homes i dones del temps (l'estació meteorològica)
- L'Ecojardí del Mas d'en Pinc

Aquests tallers ens permeten realitzar una aproximació vivencial a les relacions que l'home estableix amb el mar i l'ús que se'n fa.

Les activitats estan vinculades als currículums escolars, per poder treballar-les abans i després de l'estada.

Aquest any hem fet un tríptic resumint totes aquestes activitats per tal d'informar totes les escoles de la comarca dels interessants tallers que Nereo proposa.

Per facilitar aquestes estades a les escoles que potser no tenen tants recursos com d'altres i per gentilesa de la Diputació de Girona, ens hem inscrit en la Campanya de la Natura a l'Escola que aquesta entitat subvenciona.

X Aniversari de Nereo

Sí, estimats begurencs, aquest any 2000, aquest canvi de mil·lenni coincideix amb els 10 anys de Nereo. Qui sap, potser aquesta coincidència fa que tot allò que comencem aquest any estigui protagonitzat per un tracte més humà envers el medi ambient i un acostament a les enti-

tats que, com nosaltres, dediquen tots els esforços a millorar l'entorn en què vivim.

Són ja 10 anys plens d'il·lusió i de projectes que han donat a Nereo el reconeixement de ser una entitat compromesa amb el seu entorn natural.

També vull fer referència a l'equip de persones que formem Nereo (que ja som 10 persones fixes), i que amb tant d'esforç i voluntat han fet possible que aquest projecte tingui continuïtat.

Volem que el desè aniversari de Nereo sigui participatiu. Proposem desenvolupar tot un conjunt d'activitats relacionades amb el medi ambient i la cultura, per oferir a tothom el millor de la nostra entitat.

Les activitats tindran llur culminació en la celebració d'unes jornades sobre els temes ambientals en el mes de setembre i algun altre esdeveniment de caràcter cultural i artístic.

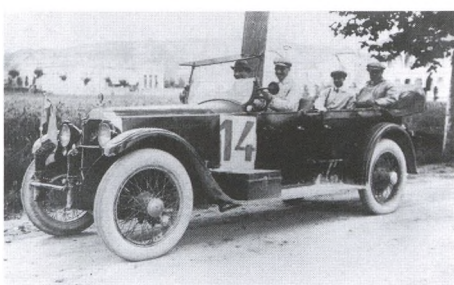
Saló Nàutic Internacional

El passat mes d'octubre vàrem establir un nou conveni de col·laboració amb el Saló Nàutic Internacional de la Fira de Mostres de Barcelona, amb el qual comencem aquest any a treballar en forma de ponència que tindrà lloc el dia 29 de novembre a les 18 h al palau núm. 1 de la Fira de Mostres. També participarem diàriament en activitats d'educació ambiental per a les escoles en una sala compartida amb el Club Súper 3.

L'any que ve la participació d'ambdues entitats serà més forta, i molt probablement inclourà unes jornades dedicades al sector nàutic i subaquàtic.

Associació NEREO

Passatemp poc coneguts del doctor Hermenegild Arruga

Arruga, de jove, havia conduït automòbils esportius; la vestimenta, però, diferia de les granotes Grand Prix. Els begurencs "menys joves" el recordaran més al volant del Packard que, amb el núm. 14, participà a la Volta a Catalunya.

Mil nou-cents quatre. Poc devia pensar aquell jove futbolista amateur que quatre anys més tard, becat per la seva ciutat, aniria a París per ampliar estudis. I que, per atzar, hi coneixeria dos germans begurencs de cognom Sabater (curiosament mot tabú a Begur) i que el portarien al Théâtre Pompadour on un marsellès, Josep Pujol, d'ascendència catalana, motejat *le Pétomane du Moulin Rouge*, protagonitzava un xou originalíssim: interpretava d'una faisó molt sui generis les melodies *Le Roi Dagobert*, *Au clair de la lune* i *O sole mio*. Fins i tot, deien alguns, *La Marsellesa*" (aquesta suposo que protocol·làriament, en concloure la representació)¹.

Tampoc imaginaria que aquells germans l'invitarien a Aiguablava, i menys que hi coneixeria la que esdevindria la seva muller, ni que el 27 de juliol de 1914 es casaria a l'església de Sant Pere, a Begur. No sospitava tampoc que un dia rebria el més alt guardó que s'atorga a un oculista². Ni que a la més important enciclopèdia oftalmològica ell seria un dels tres únics espanyols biografiats, en una relació de més de quatre-cents personalitats científiques (els

altres dos eren Santiago Ramón y Cajal i Benito Daza de Valdés).

Tampoc sospitaria que un dia seria nomenat fill adoptiu de Begur, el poble que tant estimaria. (Sabeu que una vegada va dir als seus néts: "Per què ho heu comprat a Palafrugell? Cal comprar a Begur!"). A banda del seu vesant científic, la professió que tant l'apassionava, tindria, a més del futbol, altres *hobbies*. Un foren les llanxes ràpides, dotades d'una estrepitosa mecànica, novetat espectacular a Aiguablava els anys 30. Més d'un ensurt se n'havia endut algun nedador. Un dia Don Joan Ventosa, que acostumava a nedar a la badia d'Aiguablava fins bastant endins, en eixir de l'aigua digué, amb aquell nyeu-nyeu seu tan característic: "Arruga; m'hauria pogut atropellar! Que no m'ha vist?". "I tant que l'he vist", respongué Arruga, "per això he girat. Si he passat almenys a deu metres d'on vostè es trobava!". "Molt bé", respongué Don Joan, "així li agraeixo que m'hagi salvat la vida... però m'ha aixafat el bany!". També l'apassionà l'automòbil. L'any 1921 participà a la Volta a Catalunya (per carreteres del principat i del Rosselló), on va quedar classificat en quart lloc. Amant del muntanyisme, escalà cims pirinencs i alpins. A l'edat de 60 anys va ascendir a la Jungfrau (4.166 m). Com a passatemp menys "vigorosos", fou un notable jugador d'escacs. Fins i tot una vegada fa fer taules amb José Raul Capablanca, que del 1921 al 1927 fou campió del món. També fou un fervent amant de la bona música i va pertànyer a una associació wagneriana.

Un futur begurenc d'adopció abat el Barça

Però tornant al futbolista, al davant del Football Club Català, club ara desaparegut, fou un golejadore notable i, en tres ocasions, botxí del Barça. Entre el 1904 i el 1905 el FC Català guanyà el FC Barcelona tres vegades. El 30 de setembre de 1906 els dos equips es tornaren a enfrontar. Ambdós jugaven incomplets: nou jugadors per bàndol, cosa freqüent en l'època, puig que alguns, estudiants *catejats* el juny, havien

1904: Hermenegild Arruga, forward del FC Català.

d'examinar-se novament el setembre. Pel Català jugaven Amat, Martí, Castaños, Grau, Franco, Franco³, Arruga, Wallace i Peris. El partit havia despertat extraordinària expectació. Quan el Català anava guanyant per 1 a 0, com que era fosc, l'àrbitre, d'acord amb els capitans d'ambdós equips, suspengué el partit quan faltaven vint-i-cinc minuts. Contents els del Català, albirant el primer triomf de l'any sobre el gran rival! L'alegria, però, durà poc. El diumenge següent van haver de jugar-se els vint-i-cinc minuts restants, i marcà el davanter del Barça Amechazurra; així la confrontació acabà en empat. L'any 1907 els enfrontaments amb el Barça s'iniciaren amb un "honrós" empat (1 a 1). Però aviat començà la davallada, puig que molts components del *team* eren estudiants (Arruga aquell any cursava el cinquè de medicina; ja començava a ésser hora de penjar les botes). L'any conclougué amb dues desfetes enfront del Barça.

Abandonat el futbol actiu, Arruga seguí amb interès aquest esport. Puig que el seu club va desaparèixer, es féu soci del Barcelona, el seu antic rival. Assistia als partits al camp de Les

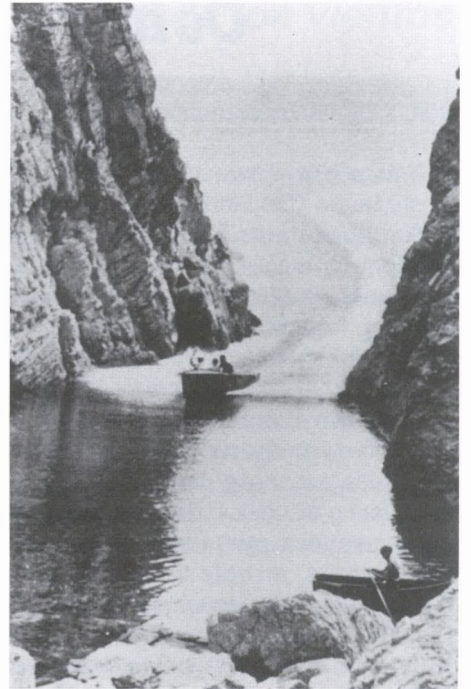
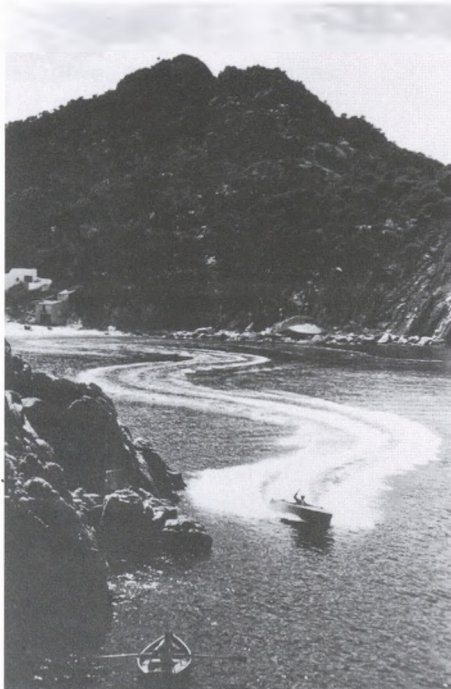
Corts, els anys que precediren la Guerra Civil acompanyat de la seva filla Mimot. Fins i tot ocasionalment assistí a alguns partits a una molt avançada edat.

A. ARRUGA FORGAS

1 Mai s'ha sabut amb absoluta certesa el secret de la seva peculiar facultat, sobretot de la destresa en entonar. El doctor Poirier, que examinà Pujol, suposava que aquest tenia un megacòlon i una hipertrofia de la musculatura abdominal: mitjançant la pressió abdominal i el joc del seu esfínter obtenia efectes matisats imitant instruments musicals. Els forenses de la Facultat de Medicina esperaven que el misteri s'esclariria en l'estudi *post mortem*. Calia, però, l'aquiescència de la família. Per respecte i veneració al gran artista, els familiars es negaren a signar autoritzant l'autòpsia.

2 La Medalla Jules Gonin.

3 Dos germans. Cap nexa amb el d'ídentic cognom més tard epitetat "espada de Occidente" pels addictes, "el hombre más nefasto" pels destractors i "Toia" pels altres.

Ni els dies de més calma estava garantida la tranquil·litat de les aigües...

Es salvarà el nostre poble? (O seguirà el trist fat de les platges?)

Malgrat el cognom basc i que una enganyosa sort em portés a viure lluny de Begur, no crec pecar d'immodèstia si dic "nostre", puig que sóc nascut a Aiguablava i els meus avantpassats, per llinatge matern, foren begurencs de soca-rel.

Crec, vull creure, que sí: es salvarà. Perquè tinc fe; fe en el seny del nostre poble, les nostres autoritats. Espero que no seguirà la "sort" de les platges, algunes irreparablement arruinades.

Sortosament ara són molts els qui poden gaudir d'unes vacances a la nostra costa. I no unes poques dotzenes de famílies, com antany. Això implica construccions que sempre poden noure la bellesa del paisatge. Però podria haver-se edificat amb cara i ulls, en lloc de l'apinyament de casetes, gairebé tocant-se, sense espai vital, moltes sense cap gràcia, i de tant en tant, un edifici horripilant en forma de cub, i blanc... per no passar desapercebut.

Recordeu aquella sèrie de TV3 "Catalunya des de l'aire"? La diferència entre els paisatges de terra endins, tan respectats, i el tristíssim espectacle del nostre litoral!

Passejar pels carrers de Begur és una delectació... si hom dona l'esquena o tanca els ulls quan es troba davant de

l'edifici davant de l'entrada de l'església o del núm. 1 de la plaça de la Vila (aquest, sortosament, encara susceptible d'agençament).

No crec que la plaça Forgas anhelí esdevenir Patrimoni de la Humanitat. Però, llevat que al cap i a la fi la plaça resta perifèrica, encara pot passar amb un aprovadet just.

Gràcies a Déu Begur no s'ha convertit en un Micromanhattan, com altres pobles del litoral, víctimes del desgavellament urbanístic de fa unes dècades.

Però fóra trist que es produïssin bunyols com qualcun dels esmentats.

Corre el rumor d'enderroc d'edificis mífics. I en el seu lloc, una gasòfia moderna, potser amb un comerç o basar amb enormes vidrieres als baixos? Impossible! El poble no es mereix tan greu agressió.

Almenys que es respectin les façanes, com és obligat a Portofino, a Berna i a tants altres llocs.

A. ARRUGA FORGAS

Octubre de 1837: El “setge” de Begur

La reforma que durant l'any 99 s'està fent a Can Raurich ha fet sortir a la llum importants fonts documentals. Tal com va recollir *Es Pedris Llarg* del desembre del 98 (núm. 46), una bona part l'entregarem als germans Fullola Pericot, besnéts i hereus de Salvador Raurich, a l'Arxiu Municipal de Begur.

Però un conjunt de documents, d'arrel familiar directa, hem decidit conservar-los a la nova casa, en un espai adequat i a disposició de qualsevol consulta científica raonada. La línia dels ascendents directes de Salvador Raurich, la dels Ferriol, els Puig i els Bataller, l'hem resseguida fins al segle XVIII, amb nombrosa documentació escrita; en destaquen els papers del que va fer fortuna a Cuba, Agustí Ferriol i Bataller, els anys 20 i 30 del segle XIX. Però com a modest historiador de Begur que sóc m'ha cridat l'atenció un episodi poc conegut, esdevingut el mes d'octubre de 1837.

Hi havia una inseguretat general derivada d'una situació política inestable, la Guerra Carlista. Del món del clergat sorgiren cabdills carlins com mossèn Benet Tristany, canonge de Girona i cap d'una important partida d'homes que mig controlava la meitat nord de la província. A principi de 1837 fou nomenat cap d'una de les tres divisions operatives dels carlins a Catalunya, juntament amb Porredon i Maties Vall, sota les ordres del general Blas Royo. Pel febrer havia guanyat els liberals a Cervera i havia executat els 240 presoners després de donar-los els auxilis espirituals. Poc després, a l'abril, conquerí Solsona. El mateix pretendent Carles V passà per Catalunya i conferí una certa força i estabilitat als carlins entre 1837 i 1839.

L'octubre de 1837 una partida, encapçalada pel mateix mossèn Tristany, recorria les contrades gironines. Romanyà havia estat la seva darrera víctima, destruïda i cremada en no haver accedit a pagar la quantitat exigida per aixecar el setge. Sempre buscant pobles aïllats, lluny de les rutes normals, a final d'octubre Tristany i la seva banda van arribar a les portes de Begur i van amenaçar amb la destrucció de la vila. Les armes dels defensors eren escasses i la por es va estendre ben aviat.

Representació del “perill” carlí segons una publicació carlista del final del XIX.

Més que l'assalt, el que els atacants buscaven eren diners. Les converses amb l'Ajuntament van derivar cap a xifres molt altes, impossibles de pagar de manera immediata. L'alcalde, Pere Corp, es va veure obligat a recaptar entre els vilatans la suma exigida. La nostra parenta, Teresa Ferriol i Puig, dona de l'*americano* Agustí Ferriol i àvia de Salvador Raurich, va fer un préstec de 500 duros a l'Ajuntament, en un document signat per l'alcalde el 24 d'octubre de 1837, que reproduïm. Aquesta quantitat i les aportades per altres beguencs van aconseguir salvar la vila de la destrucció i la rapinya de Tristany i la seva banda.

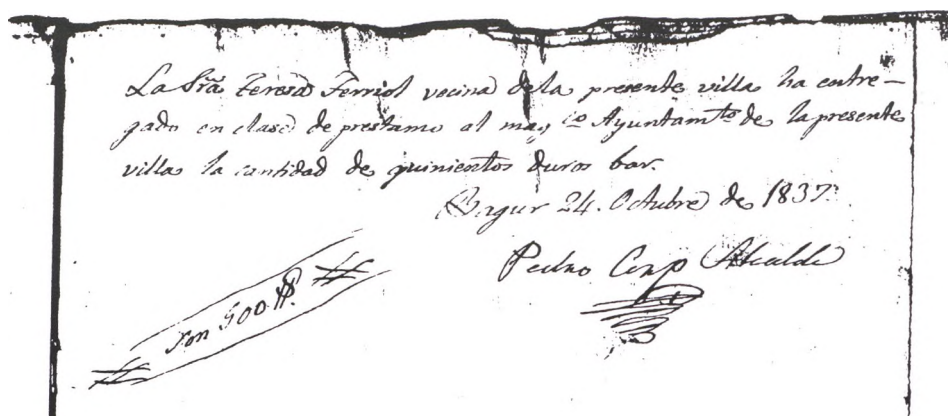
La guerra va continuar, les arque municipals van seguir plenes de teranyines i Teresa Puig de Ferriol va anar rebent excuses de tot tipus per part de l'Ajuntament quan intentava recuperar la quantitat deixada. En una carta del 25 de maig de 1853 va fer una reclamació per escrit, explicant els fets fil per randa; la resposta de l'Ajuntament, de l'1 de juny de 1853, signada per l'alcalde Pi i Elies, li confirmà: “esta corporación ignora la legitimidad del crédito al

que usted se refiere en este escrito por no constar en ningún documento debidamente autorizado, ni que su inversión fuese para objetos de interés común con mandato o aprobación de la superioridad”.

Davant d'aquest atac d'amnèsia burocràtica, la nostra re-rebesàvia va reclamar al governador civil de Girona, el 17 de juliol de 1853. Aquest també se la va treure de sobre dient que no era un assumpte de la seva competència, però va reconèixer la seva raó i li assegurà que faria les gestions necessàries per arribar a la solució de la qüestió.

La manca de més documentació ens fa pensar que al final Teresa Ferriol va recuperar els seus 500 duros, quinze anys després del “setge” de Begur. Serà millor que pensem que fou així, perquè una reclamació dels seus hereus, amb 162 anys d'interessos, potser donaria com a resultat “la ignorància de la legitimitat de la reclamació...”, i la bola tornaria a rodar...

JOSEP M. FULLOLA PERICOT
Catedràtic de prehistòria
Universitat de Barcelona

El meu Nadal

Tu saps qui sóc, Senyor. No?
És veritat? No em coneixes?
Pablito, un noi d'Hondures,
país que era tan bonic
límitrof amb El Salvador.
Tenia germans i germanes,
pares estimats, pobres
però malgrat això feliços.
Cada dia, noi obedient,
anava al curs de catecisme
ensenyat per un home molt bo,
un capellà que es diu
i aquí per a tothom Mossèn Ramon,
enterament lliurat al seu sacerdocí.
Mossèn Ramon sovint ens deia:
El Senyor creà el món.
Desbordant d'amor, bondadós,
ho veu tot, és misericordiós
i a més el Totpoderós.
Ara sí, Senyor, veus qui sóc.
Estiguí absent alguns dies
al curs del nostre Mossèn Ramon.
A la meua edat, Senyor,
preferim més jugar
que no pas estudiar,
preferim ser un Ronaldo
per sortir de la misèria.
Alguns diumenges, els meus pares
no hi anaven, a la missa;
han de treballar els pobres,
sovint set dies a la setmana
si volen sobreviure.
Per a mi, són petites falles
i mai pensí un pecat mortal.
Em dius Senyor que no n'és?
Llavors, per què el meu pare,
els meus germans, la meua mare,

les meves maques germanes,
tots moriren ofegats
dins les aigües fangoses,
causa d'aquest maleit tifó.
Mossèn Ramon, el teu servidor,
fidel, pobre però ple d'amor,
desaparegut per sempre
i quants amics meus. Per què?
Em costa de comprendre;
no entenc res.
Tu, que es diu bondadós,
el Totpoderós, Senyor,
Eol, déu romà del vent
seria més puixant que Tu?
Hauríem de pregar-lo?
D'aquí a molts pocs dies,
homes, dones, nens i nenes,
milions d'éssers humans
celebraran la nit de Nadal.
Uns estaran en l'opulència,
altres molt menys o gens,
però tots la celebraran
amb alegria. Jo, Pablito,
no coneixeré aquesta joia.
Quan veuràs el Papa Noel
i els Reis d'Orient,
digues-los que no podré
com molts nens i nenes
esperar-los. No tinc res,
cap casa, cap família;
em queden només tres coses:
la solitud, l'amargura
i els meus ulls per plorar.
Em dius Senyor, l'esperança?

RICARD VANEUKEM

Azotea de los vientos

Bailando en nirvana,
recopilando recuerdos con el aura de la
tramontana,
del Somorostro en silencio a través de
tu danza.
Rosa de los vientos, brújula del
Ampurdán,
con cantos de sirenas, de tarantas, ha-
baneras, bulería y soleá.
En la raqueta de Tamariu bautizaste a
una persona,
y con tu mano en su frente diste fe:
"Yo caló Carmen Amaya te doy el nom-
bre de Manolo, gitano de la
Costa Brava".
Ay de mi torre de Begur, violeta encan-
tada,
con la olea europea, almendros, tomillo,
romero y hierba buena.
Las Medas y el Ampurdán adornan tu
santuario,
mientras Cataluña entera no recuerda
tu Sudario.
Y una estrella fugaz cayó en la Costa
Brava,
y dejó grabada con fuego tu leyenda,
Carmen Amaya.

GUILLEM CARMONA LLAMAS
a Carmen Amaya

L'Associació de Gent Gran convoca el segon concurs de poesia Convocatòria any 2000

Tema: **El mar**

Aquest concurs és obert a tothom,
gent gran i gent jove.

Els poemes poden ser tant en català
com en castellà.

Les poesies es presentaran en un
sobre, i en un altre de tancat hi haurà el
nom del autor.

El jurat no coneixerà els noms del
concurants, valorarà les poesies se-

gons el criteri de cadascun, i els donarà
la puntuació numèrica: la que més
agradi el núm. 1, la segona el núm. 2 i
la tercera el núm. 3.

A l'hora de saber els guanyadors,
s'obriran els sobres que corresponguin
a la numeració dels poemes.

El termini de presentació serà el dia
29 de desembre de 1999 (dimecres)
fins a les 7 h de la tarda.

L'entrega de premis serà el dia 15

de gener del 2000 (dissabte), amb una
petita festa.

Els premis seran 3 copes cedides
gentilment per la Caixa de Girona.

El jurat estarà constituït per Carles
Arnau, alcalde de la Vila de Begur;
Lluís Costa, arxiver, i Josep Carreras,
fotògraf.

Associació de Gent Gran

Què passa a Can Ignasi?

Aquests dies primers d'octubre de 1999 a la façana de Can Ignasi hi ha posat un gran rètol que anuncia el proper enderrocament de l'edifici. No dubto que ja sabeu que us estic parlant de l'hotel Begur, que per als més grans del poble sempre ha estat Can Ignasi.

A la porta principal hi ha un marc de pedra picada; a dalt, al centre, tres inicials, J.C.B., i l'any 1868, que segurament indica l'acabament de la construcció. Les lletres corresponen a Josep Carreras Bataller, germà de l'àvia d'en Francesc Prats, que es deia Maria Ignàsia, i d'aquí ve que tota aquesta família siguin coneguts a Begur com els de Can Ignasi.

En Josep Carreras Bataller va anar a Cuba i a San Juan de Puerto Rico a principi del segle passat, en pocs anys va fer-hi una fortuna respectable i en tornar pogué construir-se aquesta casa.

Begur és un poble petit, però crida l'atenció del visitant el nombre de cases senyoriales que posseeix i que li donen caràcter; aquestes construccions formen part d'un passat d'històrica puixança, i és natural que ens dolgui veure-les desaparèixer. Can Ignasi se n'ha vist de totes, i els més grans en guardem records de tota mena.

Em proposo amb aquest escrit deixar constància de les diferents activitats que s'hi han fet i dels serveis que ha donat a Begur aquest emblemàtic immoble.

Del meu record no el vaig veure mai habitat per la família, estava gairebé sempre tancat, i si alguna vegada havia pogut veure'n l'interior em cridava molt l'atenció l'escalinata noble de l'entrada, que de moment encara hi és, però una mica escantonada.

Tinc com una ombra de memòria d'infantesa que en els baixos el local que dona al Camí de Mar servia de magatzem d'alfals, i que hi havia moltes rates; segurament són imaginacions de criatura.

En Xicu Florià m'explica que quan ell era petit, el seu pare demanava per anar-hi a muntar sa teranyina sota les voltes que hi ha a dalt, a peu pla de la terrassa.

Als primers anys trenta es formà a Begur la Federació de Joves Cristians de Catalunya, i s'aconseguí llogar com a seu el mateix local que jo m'havia imaginat amb l'alfals i les rates. Entre

Josep Carreras Bataller.

tots el netejarem i ens serví per fer-hi les nostres reunions i passar-hi les hores d'esbarjo.

En Miquel Jofre i en Francesc Prats em donen una informació que han trobat a la Casa de Cultura Josep Pla de Palafrugell donada pel periòdic *Baix Empordà* el 15 de setembre del 1934, que transcriu literalment.

"Ha quedat constituïda en aquesta vila una entitat de caràcter polític i recreatiu anomenada 'Lliga Catalana de Begur', la finalitat de la qual, quant a política, és defensar l'ideari de política catalana de Barcelona, a la qual s'adhereix.

"Té l'estatge social a l'espaiós i bell casal conegut vulgarment per 'Can Ignasi', situat al carrer de Comas i Ros nº 9.

"S'estan ultimant els detalls per a la inauguració oficial que, de no presentar-se cap contratemps, tindrà lloc el diumenge dia 23 d'aquest mes a les 4 de la tarda, en el qual acte prendran part rellevants personalitats de la política.

"La Junta de Govern està constituïda pels següents senyors: President, Agustí Marquès; Vice-President, Miquel Gorgot; Bibliotecari, Anastasi Benet; Secretari, Ricard Ferriol; Tresorer, Ramon Ponsatí; Vocals: Joaquim Caner, Frederic Sirés i Josep Puig".

Quan diu que s'adhereixen a la política catalana de Barcelona es refereixen al partit polític de la Lliga Regionalista, que més tard fou Lliga Catalana, de Prat de la Riba, Cambó, i entre altres Don Joan Ventosa i Calvell, ministre d'Hisenda a l'últim govern de la monarquia d'Alfonso XIII. El Sr. Ventosa i la seva família sempre han estat molt vinculats a Begur, i encara dura. Fins aquí el que puc explicar d'abans de la guerra civil de 1936. Són records meus.

Durant la guerra s'instal·là als baixos la col·lectivitat de fusters i oficis varis.

Acabada la guerra, l'estiu de l'any 1939 fou la seu de Falange i s'hi practicaren diverses activitats. La Sala de dalt fou cafè-bar, que regentava la família Ponsatí-Formant. A en Carles i a mi ens unia una bona amistat i vaig ser molt entrant d'aquella casa. Per un altre costat no puc donar gaire detalls, ja que per raó de la *mili* vaig estar més de sis anys fora de Begur. Recordo que a la terrassa i havia una pista de bàsquet, a dins hi tenien ping-pong, també hi havia un piano que en Carles tocava molt bé i més d'una vegada havíem improvisat algun ball entre amics i amigues. Les noies de la Secció Femenina hi assajaven cançons sota la direcció del Sr. Raurich, ajudat per na Antònia i na Isabel Marquès.

Sotjant des des Castell

Assajaven una obra del mateix Sr. Raurich, *L'arc de Sant Martí*, molt bonica. Per a mi el Sr. Raurich era un personatge molt llunyà i sempre l'havia mirat amb gran respecte i admiració, però gràcies a aquell entorn vaig tenir-hi una breu relació, alguna conversa que recordo amb goig. Era una persona molt culta i amable.

Als baixos hi havia una sala de gimnàs ben equipada, on en Lluís Mauri ensenyava boxa. En Pere Manera m'explicà que una vegada varen fer un matx el Dr. Viscasilles i ell, i deia: "Li vaig fotre un directe que el vaig deixar *grogui* més de mitja hora".

Els anys quaranta eren anys de mal passar, mancaven moltes coses, sobretot les més necessàries per a l'alimen-

tació, i allà s'organitzà la cuina menjador d'Auxilio Social, on donaven als que s'hi apuntaven una mica de menjar a l'hora de dinar. Tristos records.

Era un edifici polivalent, s'hi ha fet de tot. Un any per la vigília de Reis s'hi instal·là el tron de SSMM els Reis Mags d'Orient. En Lluís Manera, l'Enric Quinta i un servidor érem els seus representants. Jo quedava molt poc dissimulat per culpa de la meva nàpia, i l'Enric m'anava dient: "A Ullà no et coneixeria ningú".

Passaren uns quants anys amb dificultats de tota mena per culpa de la Segona Guerra Mundial, fins que els primers anys 50 començaren a sentir-se els primers bufaruts del turisme. L'any 1953 els germans Jaume i

Francesc Alsina, farmacèutic i metge de Begur respectivament, junt amb el Sr. Delgado, secretari de l'Ajuntament, compraren la casa i hi obriren el primer hotel Bagur. Instal·laren el menjador a dalt, i als baixos la cuina i el bar.

Un dia que en Joanet Marc venia d'engegar les vaques de cap a Son Moles, en passar per davant de l'hotel s'adonà que a una se li inflava el ventre, i sense pensar-s'ho dues vegades la féu entrar dins el bar per fer-li la cura pertinent. En Joanet tenia participació en l'empresa.

Aquest equip mantingué obert l'hotel fins a l'any 1960, en què el vengué a la família Cantarell. Llavors es transformà en restaurant de luxe i a la terrassa s'hi feien balls i espectacles; s'anomenà Tramontana. Per allà passà el bo i millor de la Costa Brava. Els Cantarell portaren al Tramontana un bàrman molt famós que es féu popular pels seus còctels, el Sr. Gotarda. A la terrassa hi actuà la Lola Flores, entre altres, i així passaren uns quants anys, fins que el 1967 el comprà en Joan Cullell i tornà a ser Hotel Bagur.

En Joan arrencà de nou l'hotel i es veié funcionar amb èxit molt temps. Mentre fou regentat per la família Cullell es celebraren allà els dinars de les festes d'Homenatge a la Velleja, sempre servits amb molta cura i dedicació. És d'agrair.

També s'hi feren banquets de casament, segurament que alguns beguerencs en tenen un record. L'any 1988 els Srs. Cullell el vengueren al Sr. Raul Cotrait, francès, que el renovà i el portà durant un any confiant el restaurant a en Maurici Abat, que a l'hivern hi feia els dissabtes sopars-ball, i a les nits d'estiu amenitzava la terrassa amb un pianista. L'any 1989, el Sr. Cotrait el vengué a una empresa que intentà transformar-lo en un geriàtric: durà un parell d'anys i no sé per quines raons s'acabà silenciosament. Fou traspassat a una altra societat que el portà fins a l'estiu d'aquest any.

Aquesta és la història de Can Ignasi, millor dit, és la del meu coneixement. Ja veieu doncs la quantitat de serveis que ha donat al poble de Begur, i segurament que n'ignoro alguns més.

És molt natural que als beguerencs ens dolgui la seva desaparició. Potser d'aquí a cent anys més, algun nostàlgic com un servidor farà un altre article explicant-ne coses millors. Així ho desitjo.

J.C. RIERA

Homenatge al fotògraf Xavier Miserachs

El passat dimarts 19 d'octubre, a la sala d'exposicions municipal del Centre Escoles Velles de Begur, va tenir lloc la presentació de l'exposició fotogràfica que forma part de la I Biennial de Fotografia Memorial Xavier Miserachs, de Palafrugell.

L'acte el va presidir el primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Begur, Joan Català, i la mostra va ser presentada pel fotògraf i membre de la Biennial de Fotografia de Palafrugell, Lluís Maimí. També van assistir-hi una de les filles de Miserachs i d'altres familiars, així com diversos fotògrafs participants a l'exposició.

Aquest recull, que és un homenatge al desaparegut fotògraf Xavier Miserachs, el qual va residir els últims anys de la seva vida al nucli d'Esclanyà, és un compendi de les exposicions de l'esmentada Biennial de Fotografia de Palafrugell, la qual està itinerant, amb molt d'èxit, per diverses poblacions de la província: Palafrugell, Girona, la Bisbal, Palamós... i ara Begur.

Consta de diverses parts, encara que forma una sola exposició: d'una banda, l'obra retrospectiva del mateix Miserachs; d'una altra, les fotografies del també difunt Francesc Català-Roca i dels grans fotògrafs de la generació de Miserachs Colita, Oriol Maspons i

Leopold Pomés. Una última part correspon als fotògrafs, tots ells amics i amb alguna vinculació amb l'homenatjat, que li han volgut retre un homenatge mitjançant les seves fotografies. Són els següents: José Badia, Josep Bertran, Enric Bruguera, Josep Capellà, Elena Carreras, Ramon Carreras, Paco Elvira, Josep Lois, Lluís Maimí, Jordi Massoni, Josep M. Oliveras, Esteve Salabert, Jaume Tauler, Joaquim Tor i Francesc Vera.

Val a dir que l'exposició és de visita obligada per la seva qualitat fotogràfica,

i romandrà oberta fins el dia 7 de novembre. Se n'ha editat un catàleg molt acurat, en el qual hi ha una àmplia mostra de l'obra de Miserachs, així com dels altres autors de l'homenatge: una relíquia que es troba a la venda a la mateixa sala d'exposicions o bé en qualsevol llibreria de Begur o Palafrugell. També s'ha editat un pòster amb una esplèndida fotografia de Miserachs.

El poble de Begur també s'ha volgut adherir al just homenatge a qui fou un mestre de la fotografia i una excepcional persona: el fotògraf Xavier Miserachs.

Nadal

Oh Jesús de ma infantesa!
 Oh petit Nostre Senyor!
 Bon Jesuset de les panses i figues
 i nous i olives i mel i mató!
 Que alegre es torna la nit de desembre!
 Quina alegria d'infants i pastors!
 Tot timbaleja, tot cascavelleja,
 tot se trontrolla al vaivé d'un bressol.
 «Què li darem an el noi de la Mare?
 què li darem que li sàpiga bo?»

JOAN MARAGALL

*Bones festes de Nadal
 i un any 2000 en pau i felicitat.*

AJUNTAMENT DE BEGUR